Goldonomic
Internationaal vermogensadvies

exclusief dossier

Goud en de Euro

November 2010

INHOUDSOPGAVE

Introductie....3
Ons geld: van goud naar papier....4
De demonetisatie van goud en de invoering van de euro....6
De inflatie van de jaren 1970....8
Het plan van Volcker....9
Goudprijsonderdrukking in de praktijk....10
Hoe is onze economie er aan toe?....17
What's next voor de banken en overheden....19
Vraag en aanbod van goud....23
Besluit....26

Bijlages
De toekomstige goudprijs....28
Waarom Goud?....32
Voetnoten....34
Citaten over goud....36
Naschrift....37

copyright Goldonomic 2010

INTRODUCTIE

Zoals de meeste investeerders weten, kende de goudprijs een parabolische stijging tijdens de jaren ‘70. De prijs van fysiek goud steeg met een factor 24 in 10 jaar tijd... om daarna pijlsnel terug naar beneden te donderen.

Was goud toen een klassieke ‘zeepbel’? Kan het vandaag opnieuw gebeuren? Wanneer moet ik mijn goud ooit verkopen? Hoeveel kan goud nog stijgen?

In dit dossier krijg je de nodige informatie om deze vragen te beantwoorden. Naast fundamentele achtergrondinformatie over het investeren in goud, zul je hier een aantal zaken leren die voor zover wij het konden nagaan nog nooit in een beschouwend artikel verschenen zijn—niet in het Nederlands, noch in het Engels.

Goede reis!

Tuur Demeester en Francis Schutte

copyright Goldonomic 2010

ONS GELD: VAN GOUD NAAR PAPIER

De dolle rit van de goudprijs in de jaren ‘70 en ‘80 kan je maar begrijpen als je het verhaal van het papieren fiatgeld (geld dat zijn waarde op commando krijgt) kent. Om dat te begrijpen maken we hier een reis terug in de tijd.

Tot aan W0I: goudstandaard.

Tot aan de Eerste Wereldoorlog zaten de meeste westerse landen op een goudstandaard. Dat betekent dat al het papiergeld te allen tijde kon worden ingeruild voor een vaste hoeveelheid goud of zilver.

Deze goudstandaard zorgde voor monetaire stabiliteit, en was daarmee één van de belangrijkste factoren voor de enorme welvaartsgroei in de Amerikaanse en Europese economieën in de 19e eeuw.

Na WOI: geld niet langer gedekt door goud; centrale banken bewaren het goud.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de goudstandaard in Europa afgeschaft, wat betekende dat de burgers niet langer hun papiergeld bij hun lokale bank tegen goud konden inruilen. Voortaan zou het goud bij de centrale bank bewaard worden, als ‘dekking’ voor al het papiergeld in de economie. Dat gaf overheden de mogelijkheid om onbeperkt geld bij te drukken voor de financiering van, onder meer, dure oorlogen. (inderdaad, alle oorlogen van de 20ste eeuw werden met inflatie betaald!). Het gevolg daarvan was de monetaire chaos van ‘vlottende wisselkoersen’, waarbij alle munten op en neer stuiterden ten opzichte van elkaar, en naar beneden ten opzichte van goud en de dollar - Amerika was immers wel op (een verwaterde vorm van) de goudstandaard gebleven.

De Amerikaanse Centrale Bank, de Federal Reserve (FED).

President Roosevelt bande goud als wettig betaalmiddel.

Tijdens de Grote Depressie stemde Amerika voor president Franklin Roosevelt, die beloofde de crisis op te lossen door de belastingen te verlagen. Roosevelt wilde echter grote projecten ondernemen, dus ging hij in plaats van rechtstreeks belastingen te heffen, dat onrechtstreeks doen door geld bij te drukken. Om dat mogelijk te maken moest hij de link tussen de dollar en goud doorknippen. Dat deed Roosevelt in 1933, toen hij eiste dat Amerikanen hun goud inruilden tegen papieren dollars, en goud niet langer aanvaard werd als wettig betaalmiddel.

Tijdens WOII zond Europa haar goud naar Amerika.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog verstuurden vele Europeanen hun (confisceerbaar) fysiek goud naar Amerika, dat ze als veilige haven zagen. Hierdoor zwol de goudvoorraad in Fort Knox aan, tot in 1949 uiteindelijk 701 miljoen ounce (volgens onderzoeker Chris Weber was dit maar liefst 69,9% van al het goud in de wereld) - een fabelachtig volume.

Na WOII ruilden vele overheden hun dollars in voor goud. Daarom werd in 1971 de link met goud doorgeknipt.

Roosevelts afschaffing van goud als wettig betaalmiddel gold enkel voor particulieren, niet voor buitenlandse Centrale banken en overheden. Die behielden onder het akkoord van Bretton Woods het recht om dollars tegen goud in te ruilen. Toen men, ondanks de inspanningen van de London Gold Pool, door kreeg dat de FED steeds meer dollars uit het niets printte, en $35 uiteindelijk minder zou kopen dan de officieel vastgestelde 1 ounce goud, gingen de Europese en andere overheden (naar voorbeeld van Frankrijk onder De Gaulle) hun dollarreserves systematisch inruilen voor goud. Tussen 1949 en 1972 werd op die manier tot 75% van het goud uit Fort Knox weggekocht. Om het wegstromen van het goud een halt toe te roepen besloot de Amerikaanse overheid (met Paul Volcker als adviseur) om in 1971 de “gold window” te sluiten - voortaan kon de dollar niet meer worden ingeruild tegen goud, en was het geld van alle landen van de wereld niet meer dan papier, zonder enige link met goud.

copyright Goldonomic 2010

WAT IS HET GELD VANDAAG?

Vandaag is het geld door niets meer gedekt.

We hebben zojuist geleerd dat geld vroeger goud en zilver was (bv. de gouden tientjes in Nederland, of de gouden franken in België) of anders papier dat voor 100% gedekt werd door goud. Vandaag de dag is dat niet langer het geval. Het geld van vandaag is fiatgeld. Dat is geld dat door niets reëels gedekt is; geld dat waarde heeft omdat de overheid of een andere instantie dit beweert, niet meer en niet minder.

Alle fiat geld in de geschiedenis is gedaald naar waarde nul.

Nu, dat fiatgeld heeft dan ook een buitengewoon beroerde reputatie als je het bekijkt door de geschiedenis heen. Zonder uitzondering is ieder en elke vorm van fiatgeld uiteindelijk in elkaar geklapt, en zijn de uitgegeven biljetten gedaald naar waarde nul.

Geldwaarde-vermindering van fiatgeld gebeurt vaak op heel korte tijd.

Dit inflatieproces gebeurde vaak op heel korte tijd. Het fiatsysteem dat de Schot John Law uitdokterde in het Frankrijk van 1716 stortte na vier jaar volledig in elkaar, en er zat minder dan vijf jaar tussen de eerste uitgifte van de Franse assignats in 1789 en het wegzinken ervan in een hyperinflatoire depressie die het begin inluidde van de Franse Revolutie.

Voor een zo goed als uitputtende lijst van de historische vormen van geld, hun levensduur en hoe ze geëindigd zijn, is er Mike Hewitt's indrukwekkende overzicht, "History of Fiat and Paper Money Failures".

Van de bestaande fiat munteenheden werden er 86 meer dan 37 jaar; 86 anderen haalden de 37 niet.

Als je kijkt naar de levensduur van het bestaande geld dat momenteel op de wereld bestaat (momenteel zonder uitzondering fiat standaarden), dan ligt de mediaan op 37 jaar. De oudste munt is de pond, 314 jaar oud, (niet verwonderlijk, aangezien de pond a. lange tijd reservemunt van de wereld was, en b. gekoppeld aan het goud bleef tot een flink stuk in de 20ste eeuw) en de jongste de Venezolaanse Bolivar uit 2008.

Ga je terug in het verleden, kom je op het geldkerkhof. Daar liggen 609 wettige betaalmiddelen begraven, met een gemiddelde levensduur van 17 jaar. Van die wettige

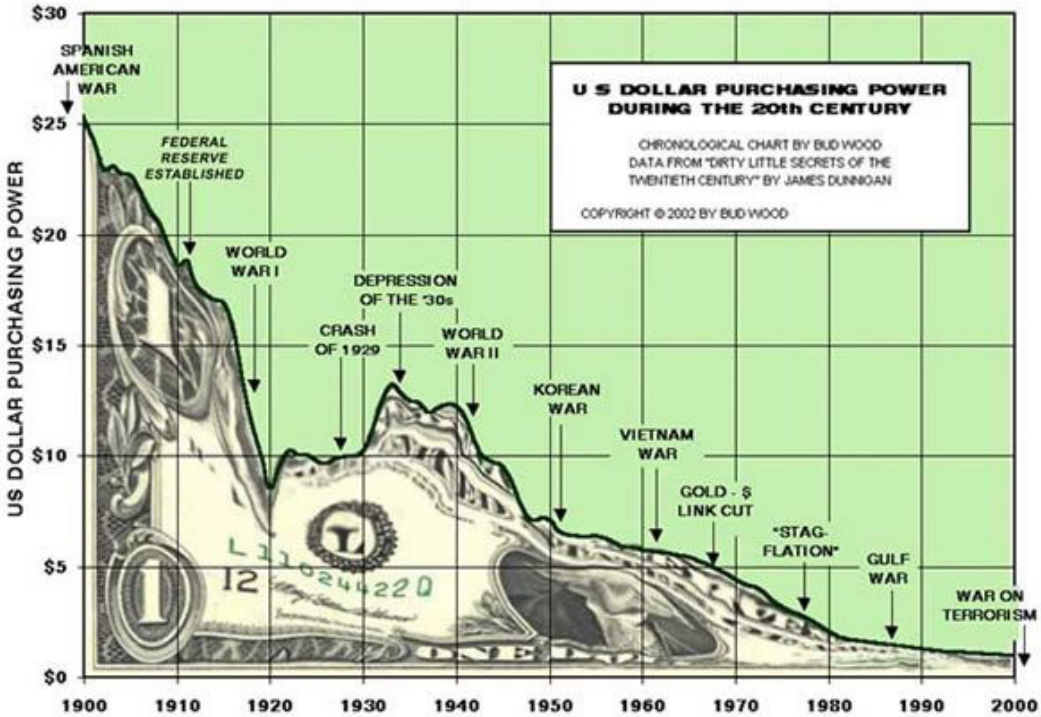

De koopkracht van de dollar in de 20ste eeuw. De steile neergang werd mogelijk gemaakt door de oprichting van de Federal Reserve in 1913 en het Bretton Woods systeem van 1944.

153 fiat betaalmiddelen verdwenen door hyperinflatie.

betaalmiddelen klapten er 153 in elkaar in hyperinflatoire depressies (zonder uitzondering goud- en zilverstandaarden die verwaterd waren tot fiatgeld), en veranderde de rest van naam om politieke of militaire redenen. De langstlevende van deze geldsoorten was de Franse Livre Tournois, die het 591 jaar uitzong om uiteindelijk in 1795 te worden vernietigd door hyperinflatie.

De Zimdollar was de jongste fiatmunt die verdween, in april

Fiatgeld met veel gebruikers overleeft langer.

Nu, zoals met alle ponzischema's, hoe groter de schaal waarop het gebeurt, hoe langer het spelletje kan duren. De langstlevende fiatstandaarden waren dan ook diegene die het meeste (vaak daartoe gedwongen) gebruikers kende.

DE DEMONETISATIE VAN GOUD EN DE INVOERING VAN DE EURO

De overgang van goudgeld naar fiatgeld vergde grote inspanningen van centrale bankiers.

Terug naar de recente geschiedenis. We hebben gezien dat gaandeweg de goudstandaard, geld met waarde afkomstig van fysiek edelmetaal, meer en meer verwaterde naar een "fiatstandaard", geld met waarde afkomstig van een bevel of wet. Deze overgang gebeurde niet vanzelf en vergde veel overredingskracht en volhardendheid van de kant van de politici en centrale bankiers. Een belangrijke strategie voor de bancaire elite—o.a. het IMF—om dit te bereiken was het in diskrediet brengen van goud in het voordeel van hun eigen fiatgeld, door in woord en daad te werken aan de zogenaamde '*demonetisatie*' (ontgelding) van het goud.

1996, Lamfalussy met de voorloper van de Euro.

De euro was onderdeel van het plan goud te demonetariseren.

Het zal je wellicht verbazen dit te lezen, maar de oprichting van de euro zelf was een onderdeel van het plan om goud te 'demonetariseren'. De grootvader van de euro, de centrale bankier Alexandre Lamfalussy[1], verwoordde dit duidelijk in zijn paper uit 1969, "The Role of Monetary Gold over the Next Ten Years" (p.11):

> *"Enerzijds zou ik graag willen dat goud haar monetaire functie verliest. Anderzijds zou ik niet willen dat... de onstabiele goudwisselstandaard door een dollarstandaard wordt vervangen. Daarom zou ik dus graag hebben dat de demonetisatie van goud plaatsvindt parallel met de creatie van een internationale reservemunt."* *(deze en alle volgende vertalingen zijn de onze)*

Een dollar-standaard zou Europa te afhankelijk maken van de V.S., aldus Lamfalussy.

Lamfalussy dacht dat indien de goudstandaard vervangen zou worden door een dollarstandaard, Europa dan politiek en economisch afhankelijk zou worden van de Verenigde Staten. Bovendien, aldus het artikel, waren er gezien de dalende goudreserves bij de centrale banken, nieuwe vormen van internationale liquiditeit (een duur woord voor betaalmiddelen waar je overal ter wereld dingen mee kan kopen en schulden mee kan afbetalen) nodig. Dat was, naast de 'speciale trekkingsrechten' van het IMF, de rol die weggelegd was voor die nieuwe 'internationale reservemunt'—die later de euro zou gedoopt worden.

2009, Lamfalussy in gezelschap van Barosso en Van Rompuy.

Later zouden andere centrale bankiers de ware aard van de euro met veel precisie beschrijven.

copyright Goldonomic 2010

De grondleggers van het eurosysteem verklaarden dat eurogeld bestond uit 'stukjes papier', gebaseerd op 'vertrouwen'.

Zo gaf de econoom Tommaso Padio-Schioppa, één van de peetvaders van de Europese Unie & Euro en bovendien Bilderberger, in 1999 een redevoering over de toekomst van de euro. Daarin staat volgende verhelderende passage te lezen:

> *"Ons nieuwe geld verenigt niet alleen economieën, maar ook het volk van Europa. De euro is de eerste munt die niet alleen de verankering in goud heeft laten varen, maar ook de verankering in de staat. Gedurende honderden en zelfs duizenden jaren had het geld deze ankerpunten wel. De laatste link met goud werd minder dan 30 jaar geleden doorgesneden, en het was enkel de komst van de euro die zorgde voor een onthechting van de staat. Dit laatste kenmerk bij een munt die, doordat ze niet in goud zit verankerd, geen intrinsieke waarde heeft , die in feite gewoon een stukje papier is, is van bijzonder belang. Waarom? Omdat het feit dat mensen goederen en diensten verruilen tegen iets dat geen andere waarde heeft dan het vertrouwen dat erin geplaatst wordt, is—volgens mij—één van de meest indrukwekkende manifestaties van de banden die een samenleving verenigen. De samenleving met deze verenigende banden is nu de Europese samenleving, en niet alleen een nationale samenleving: dit duidt op een diepgaande verandering in de menselijke geschiedenis."*

Padio-Schioppa op de Bilderberg-conferentie van 2010.

Drie jaar later, op 9 mei 2002, zou Willem Duisenberg, de eerste voorzitter van de Europese Centrale Bank, met een vrijwel identieke bewoording over de euro spreken:

> *"De euro, waarschijnlijk meer dan eender welke andere munteenheid, vertegenwoordigt het wederzijdse vertrouwen dat aan de basis van onze gemeenschap ligt. Het is de eerste munteenheid die niet alleen de link met het goud heeft doorgesneden, maar ook de link met de natiestaat."*

Daarmee gaf men feitelijk toe dat de munteenheid een lege doos was, waarvan het voortbestaan afhangt van een fragiel politiek evenwicht.

Wat Padio-Schioppa en Duisenberg feitelijk aantoonden, was wat voor *lege doos* de euro wel niet is. Stukjes papier die helemaal door niets zijn gedekt, die enkel door 'vertrouwen' een waarde hebben, en door de "banden die een samenleving verenigen". Diezelfde logica impliceert dat zodra die (kunstmatig gefabriceerde) cohesie van de Europese Unie onder spanning komt, het met de euro gedaan is.

En is dat niet precies wat we zien gebeuren vandaag? De conflicten over immigratie, over besparen versus stimuleren, over het al dan niet laten toetreden van nieuwe lidstaten, over de boekhoudkundige fraude die werd gepleegd door overheden om toch bij de EU-club te kunnen, over het redden van de banken...

Het slinkende internationale vertrouwen is het begin van het einde voor de euro.

Daarbij, ook en belangrijker nog, de twijfel die heerst bij het internationale publiek over of de EU-lidstaten wel hun schulden zullen kunnen terugbetalen (EU-staatsobligaties staan op springen). Onder het huidige economisch gesternte is het buitengewoon waarschijnlijk dat de euro zal barsten onder de schuldenberg, en dat de EU daarna uit elkaar zal vallen net zoals de Sovjet-Unie dat eerder deed. Maar goed, we lopen vooruit. Laten we eerst de aanloop naar de hausse en baisse van goud in 1980 onder de loupe nemen.

copyright Goldonomic 2010

DE INFLATIE VAN DE JAREN 1970

De jaren 1970 kenden hoge inflatie, waardoor mensen vluchtten in goud en zilver.

In 1976 zonk de Mexicaanse overheid weg in een diepe schuldencrisis, waarbij ze de peso in één klap met liefst 58% in waarde liet verlagen. Dit, in combinatie met de olieproducerende landen die steeds meer fiatgeld voor hun olie vroegen, veroorzaakte een golf van onrust bij de Westerse centrale banken. Slimme beleggers zagen de bui hangen en verkochten hun dollars om er—onder andere—goud en zilver mee te kopen op de markt, waardoor de goudprijs steeg en de koopkracht van het papiergeld daalde.

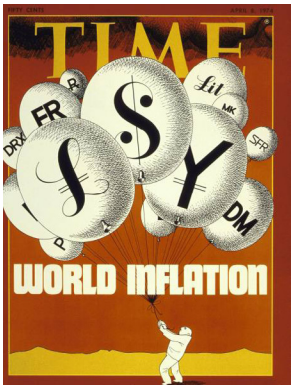

In de jaren '70 was de wereld in de greep van inflatie.

En wegsmelten deed het: in 1981 uiteindelijk was de officiëel gerapporteerde inflatie (niet zelden onderhevig aan manipulatie) maar liefst 13,5%. Ondertussen steeg de koopkracht van het goud tot 24 keer wat het in 1970 had.

Het was onmogelijk om de lage rentes aan te houden.

De Westerse Centrale Banken had jarenlang de interestvoeten kunstmatig laag gehouden, waardoor de overheid en private banken goedkoop aan haar konden lenen (dwz. dollars lenen die de Centrale Bank uit het niets creëerde). Dat was de motor achter de "gouden jaren '60". Echter toen de Westerse valuta serieus begonnen te tanen, zagen de centrale banken de bui hangen: als ze niets drastisch ondernamen zou de waarde van de (ongedekte) munten blijven zakken tot het punt van *hyperinflatie*, en zouden de rentevoeten tot astronomische hoogtes gaan stijgen: kredietverstrekkers zouden immers de verwachte waardedaling van het papiergeld mee in rekening brengen als ze geld uitleenden aan krediteuren.

Paul Volcker liet de rentevoeten dramatisch stijgen.

In een ultieme strategische zet deed de Amerikaanse Centrale Bank (toen onder kersvers voorzitter Paul Volcker) ogenschijnlijk precies datgene waar ze zo zoveel voor vreesde: via de Monetary Control Act van 1980 ging de Bank expliciet toelaten dat de rentevoeten keihard gingen stijgen, tot wel 20%. In Europa gebeurde hetzelfde, onder leiding van de Duitse Bundesbank (niet toevallig, aangezien daar de herinnering aan hyperinflatie nog het meest vers was).

Waarom zou een centrale bank dat nu doen!?

Hoge interestvoeten verhoogden zorgden voor minder geldcreatie vanwege de private banken.

Wel, ten eerste, het communiceerde naar de rest van de wereld: "Wij drukken niet zomaar geld bij! Ons papiergeld is te vertrouwen!" En inderdaad, als gevolg van de hoge rentevoeten gingen de private banken minder geld uitlenen aan de burgers (die konden de hoge interesten vaak niet betalen), met als gevolg de lange recessie van de jaren '80, met een officiële werkloosheid die op veel plaatsen verdubbelde.

Er was echter nog een andere, tweede, reden waarom het verhogen van de rentevoeten zo'n geniale zet was vanuit het standpunt van de centrale bank, waarom het effectief het onvermijdelijke ineenklappen van het Westerse fiatgeld een hele tijd hielp uitstellen...

copyright Goldonomic 2010

HET PLAN VAN VOLCKER

Sedert de Tweede Wereldoorlog was de V.S. de krediteur van de wereld geweest. Met de reputatie van een sterke munt gedekt door goud was de dollar dan ook lange tijd zeer gegeerd. Echter met het sluiten van de 'gold window' en de stagflatie van de jaren 1970 was er dringend een nieuwe manier nodig om de wereld te sussen en het Amerikaanse papier te blijven aanvaarden en gebruiken.

De dollar ruimde baan voor U.S. obligaties.

Het antwoord van Volcker, en met hem de andere roergangers van Westerse centrale banken, was even eenvoudig als briljant: als mensen, banken en overheden niet meer geloven in de intrinsieke waarde van ons papiergeld, dan gaan we hen papier aanpraten dat hen *interest* uitbetaalt![2]

Op een gegeven moment namen de centrale bankiers dus hun telefoon en belden ze hun connecties in alle windstreken(niemand die weet of dit echt gebeurd is, maar de effecten blijven hetzelfde): of men daar toch niet geïnteresseerd was in hoogrentende Westerse staatsschuld, oftewel staats*obligaties*? En zowaar, wat de rentevoet mogelijk maakte, gebeurde alras: auto-exporteur Japan, de olieproducerende landen, massaconsumptieproducenten in Azië en anderen kregen wat graag exportdollars binnen en hun centrale banken kochten daar hoogrentende staatsobligaties mee.

De hoge rentevoeten deden een zeepbel in de staatsobligaties ontstaan.

Dat was het begin van de zeepbel (want niet gedekt door reëel en vrijwillig sparen) in Westerse Staatsobligaties, de zeepbel waarover commentatoren als Marc Faber en Francis Schutte momenteel stellen dat ze elk moment kan barsten.

De magistraal hoge rentevoeten van de vroege jaren 1980 waren dubbel interessant voor de vroege instappers: de rijkelijke dividenden waren een snoepje op zich, maar naarmate de rente zou dalen (wat onvermijdelijk was wilde het Westen uit de recessie raken) zouden de obligaties worden ingeruild voor obligaties van een hogere totaalwaarde - waardoor de kopers van deze staatsschuld wel slapend rijk leken te worden. De huidige dynamiek is overigens precies omgekeerd: de waarde van obligaties met lage rentevoeten krijgt immens harde klappen als de rentevoeten stijgen - kijk maar wat er gebeurde met de IJslandse en Griekse staatsobligaties.

De Japanse export zorgde voor een grote instroom aan hoogrentende Amerikaanse staatsobligaties.

Naast deze zwendel vanwege de centrale banken kochten ook de private banken van de wereld met graagte de schijnbaar veilige en lucratieve Westerse staatsobligaties, (en dat, nota bene, in feite met het spaargeld van hun klanten en geld geleend van de centrale banken).

De dollar werd opnieuw de belangrijkste wereldmunt, en het westerse papiergeld-systeem was voorlopig gered.

En Volckers strategie werkte, met name in de V.S.: tussen 1979 en 1985 daalde de waarde van buitenlandse valuta tegenover de dollar, d.w.z., de dollar werd opnieuw gezien als de sterkste wereldmunt. Hierdoor kon het feest van het Westerse papiergeld nog een tijd blijven duren. De enorme populariteit van Amerikaanse en Europese staatsobligaties was een belangrijke voedingsbodem voor het befaamde en beruchte Westerse consumentisme, waarbij nietsvermoedende mensen hun spaargeld deponeerden bij bijzonder onstabiele banken, en zich allerlei verkiezingsbeloften lieten aanpraten door een overheid wiens staatsschuld ieder jaar toenam.

copyright Goldonomic 2010

GOUDPRIJSONDERDRUKKING IN DE PRAKTIJK

Het optrekken van de rentevoeten (1971-1982)

In de jaren 1970 zat de Federal Reserve, centraal planbureau voor de reservemunt van de wereld—de dollar—met de handen in het haar. Laten we even kijken hoe er toen gedacht werd.

1975: "een vrije goudmarkt zorgt voor oncontroleerbare inflatie".

In 1975 schreef de toenmalige voorzitter van de FED, Arthur Burns, een 'strikt vertrouwelijk' memorandum aan president Ford, een pleidooi tegen het vrijmaken van de goudmarkt, waarin hij stelde:

> *"...een grotere vrijheid voor overheden om handel te drijven in goud tegen marktprijzen zou al snel een dwarsboming van de inspanningen om de globale liquiditeit te controleren tot gevolg hebben. ...dit zou onze inspanningen ... om inflatie onder redelijke controle te brengen in gevaar brengen of zelfs dwarsbomen. Mr. Witteveen, hoofd van het IMF, en vele andere financiers, maken zich hier grote zorgen over."*

In 1979 maakte de FED zich ernstig zorgen over de "speculatie" in de goudmarkt.

Dus zelfs na het sluiten van de 'gold window' maakten centrale bankiers zich zorgen over de dreigende inflatie als overheden en particulieren opnieuw voor goud zouden kiezen. Dit resulteerde uiteindelijk in het plan van Volcker, om het papiergeld kunstmatig schaars te maken, en de staatsobligaties hoogrentend.

In een paper uit 2005, gepubliceerd op de website van de FED, wordt melding gemaakt van een crisisvergadering van de FED's Raad van Bestuur, op 4 oktober 1979. Uit de notulen van die vergadering wordt de uitspraak geciteerd dat er sprake was van een "*uitbarsting van speculatieve activiteit in de goudmarkt, die leek over te vloeien naar andere grondstoffenmarkten*", dat de omstandigheden in de dollarmarkt "*zeer gevoelig*" waren, en dat het erop leek dat de inflatoire gemoedstoestand "nog intenser" aan worden was. De notulen vervolgen: "*Tegen deze achtergrond werd de staf gelast om memoranda voor te bereiden met mogelijke acties ... om opkomende speculatieve excessen in toom te houden, en om zo de inflatoire krachten te temperen...*"

Het spectaculair optrekken van de rentevoeten betekende de redding voor de dollar.

Twee dagen na deze vergadering, op 6 oktober 1979, begon de FED met een reeks maatregelen die leidden tot historisch hoge rentevoeten. Zo werd de fiat dollar gered, op het nippertje... en de invloed van haar aartsvijand, het goud, was terug onder controle.

Volcker gaf toe te laat te hebben ingegrepen.

In zijn memoires bekende Paul Volcker zelf dat hij de goudprijs in de jaren 1970 te lang had laten stijgen. Over de dollardevaluatie van 1973 schreef hij:

> *"We lieten toen na om gezamenlijk in te grijpen door goud te verkopen om een snelle stijging van de goudprijs te voorkomen. Dat was een vergissing."*

Het dumpen van goud om de prijs te drukken (1987-2009)

Reeds in de jaren '60 bestond er gecoördineerde onderdrukking van de goudprijs.

De goudprijs werd echter ook rechtstreeks onderdrukt, door het dumpen van goud in de markt. In de jaren 1960 was er de London Gold Pool, een club van acht centrale banken (De Amerikaanse en zeven Europese) die samen het verkopen van hun goudreserves coördineerden om de goudprijs op $35 te houden. Ook de Nederlandse staat verloor goud aan de Gold Pool. Zo lezen we uit een toespraak van Minister van Financiën Witteveen[2] in de Nederlandse Tweede Kamer van 26 maart 1968:

copyright Goldonomic 2010

In 1968 verkocht Nederland 173 ton goud om de goudprijs te helpen onderdrukken.

"De Nederlandse Bank heeft sedert november driemaal goud moeten overmaken ten behoeve van de 'pool' tot een totaalbedrag van 195 miljoen gulden."

Toen de London Gold Pool werd stopgezet, omdat een voortzetting, aldus Witteveen, "*voor de deelnemende landen tot onverantwoord hoge goudverliezen [zou] hebben kunnen leiden*", werd er overgeschakeld op de strategie van kunstmatig schaars fiat geld en hoogrentende staatsobligaties. Echter na de piek van 1980 konden de interestvoeten enkel nog dalen. Daarom was het, om het fiat papiergeldsysteem levend te houden, volgens de centrale bankiers opnieuw nodig om goud te dumpen op de markten.

In de jaren '80 werd een nieuwe, geheime 'gold pool' georganiseerd.

Anders dan in de jaren 1960 werd de tweede London Gold Pool angstvallig geheim gehouden. Toch sijpelden er nu en dan bewijsmateriaal door. Zo stelde in juli 1988 Alan Greenspan in een verklaring aan de Amerikaanse Congres:

"Centrale banken staan klaar om goud te leasen in toenemende hoeveelheden mocht de prijs stijgen."

Bankier Larry Summers beschreef de relatie tussen goud en inflatie eind jaren 1980.

Een cruciaal document is de paper van Larry Summers uit 1988, "Gibson's Paradox and the Gold Standard". Daarin beschrijft Summers, huidig economisch adviseur van Obama, dat wanneer de reële rentevoeten positief zijn, de goudprijs niet zal toenemen, en zelfs zal dalen aangezien de kopers in de markt fiatgeld zullen verkiezen waarvan de koopkracht stijgt. Echter als de reële rentevoeten *negatief* worden, dan zal de goudprijs *stijgen* omdat de marktparticipanten op zoek gaan naar een manier om hun koopkracht te behouden. Goud doet dus dienst als de 'kanarie in de mijn' voor alle fiat betaalmiddelen. Als de prijs van goud stijgt is dat het eerste signaal dat het geld aan het inflatteren is.

Larry Summers (rechts) met Alan Greenspan.

Dat diende als basis voor de georchestreerde onderdrukking van de goudprijs door het dumpen van goudreserves.

Op dit inzicht van Larry Summers werd begin jaren 1990 een strategie gebouwd van de centrale banken, om te voorkomen dat de 'kanarie in de mijn' nog zou piepen bij stijgende inflatie. Hier is hoe het dit beleid in zijn werk ging (we vertalen uit het artikel van Jake Towne):

1. Centrale banken, zoals de FED, nemen goudbaren uit hun kluizen weg en leasen (verkopen) ze aan gekartelliseerde banken zoals Goldman Sachs tegen een lage rente van +/- 1%. De centrale bank houdt de verkoop geheim en doet in de boekhouding *alsof het verkochte goud nog steeds aanwezig is in de kluizen*.

2. Het kartel verkoopt vervolgens het fysieke goud op de futures markt tegen de spotprijs (algemene marktprijs). Door dit extra aanbod worden de spotprijzen en prijzen van de futures onderdrukt.

3. Zo vergaart het kartel kapitaal dat kan geleveraged worden door een investeringsbank, en dat voor *eender welke* transactie kan gebruikt worden. (eenzelfde spel werd bij de Yen-Am.oblig. carry trade gespeeld)

4. De fysieke goudbaren verlaten de beurzen. Het grootste deel van het goud uit de centrale banken wordt hersmolten om aan de vraag tegemoet te komen, en hangt nu rond de nekken van Indiase vrouwen of rust in de kluizen van beleggers.

copyright Goldonomic 2010

De FED eigent zich de macht toe de goudprijs te manipuleren.

Dit is dus de manier waarop de centrale banken de goudprijs manipuleerden in de voorbije decennia. De macht daartie eigent de FED zich overigens ook gewoon toe. Zo beschreef een document van de FED uit 2001 hoe het instituut zichzelf gelegitimeerd ziet om

> *"...te handelen in goud, forex, en andere instrumenten van krediet en effecten die de secretaris nodig acht, om ... ordelijke uitwisselingsovereenkomsten en een stabiel systeem van wisselkoersen te promoten"*

Dankzij goudleningen van de centrale banken konden goudmijnen hun productie verdubbelen ondanks de bodemprijzen.

Via de Summers-tactiek werden ook grote hoeveelheden fysiek goud aan de goudmijnen verkocht. Hierdoor konden deze hun toekomstige productie verkopen aan de prijzen van de dag, wat hen toeliet om de goudproductie in veel hogere mate te financieren dan anders het geval was geweest. Het gevolg was dat, ondanks de zeer lage goudprijzen, de output van de goudmijnen tussen 1980 en 1999 *verdubbelde* van 1250 naar 2500 ton per jaar. De goudleasing vanwege centrale banken is de enige verklaring voor het feit dat het in 1999 duurder was om een ounce goud op te delven dan om het te kopen op de markt ($300). Stel je voor dat hetzelfde met olie zou gebeuren!

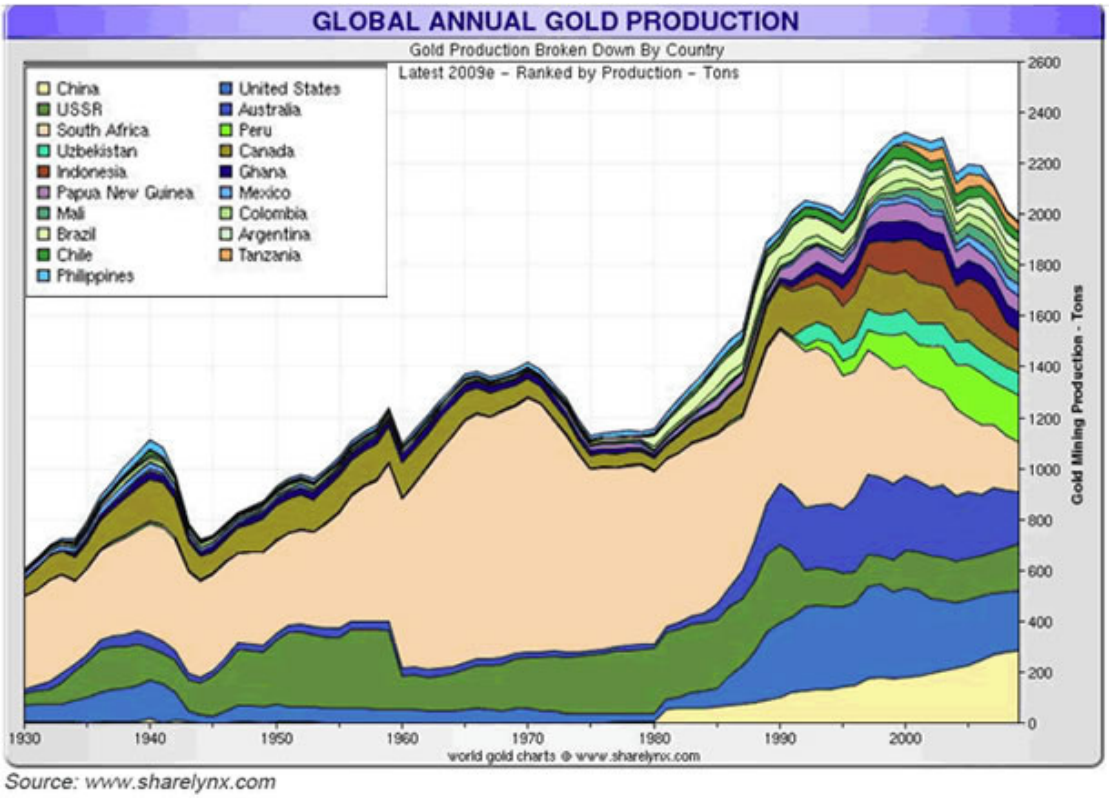

Source: www.sharelynx.com

Het gouddumpen deed de papiergoudmarkt ontstaan.

De tactiek van het goud dumpen creëerde dus een florerende markt in 'papiergoud'. In recente jaren werd die markt flink uitgebreid door de zogenaamde ETF's (Exchange Traded Funds), die een financieel product aanbieden aan beleggers dat zogezegd 'zo goed is als goud'. Dat blijkt echter niet te stroken met de realiteit.

De 100% fysieke dekking van vele goud-ETFs is betwijfelbaar.

Bijvoorbeeld, zoals dit artikel van Adrian Douglas argumenteert, is de dekkingsgraad van de grootste goud-ETF, GLD, zacht gezegd bedenkelijk te noemen. Fysieke levering van het goud of zilver dat de bank of financiële instelling voor jou veilig bewaard heeft na je investering, blijkt in de praktijk in vele gevallen uit te draaien op een ware processie van Echternach. Zo verscheen er op 16 juli 2010 een artikel in The Globe and Mail over een oude dame die wegens de chemotherapie voor haar borstkanker zeer slecht te been was. De dame had bij Scotiabank een zilvercertificaat lopen, en

copyright Goldonomic 2010

had besloten om levering van het fysieke zilver te vragen. Het kostte haar uiteindelijk twee advocaten, een zeer moeizame trip naar de bank, en een uur aan schaamteloze ondervraging eer ze haar rechtmatige bezitting—de zilverbaren die altijd al als de hare waren aangemerkt—mee kreeg naar huis.

Edelmetaal-ETFs hebben mogelijks dekkingsgraden van maar 1 à 2%.

Vermoed wordt dat de edelmetaalreserves die onderliggend zijn aan de Goud- en Zilver-ETFs slechts een kleine fractie van het goudpapier dekken. Sommigen spreken van een ratio 1:45, tot zelfs 1:100—inderdaad, één ounce fysiek goud dat als dekking dient voor certificaten ter waarde van 100 ounce goud.

Totale hoeveelheid Goud-ETFs

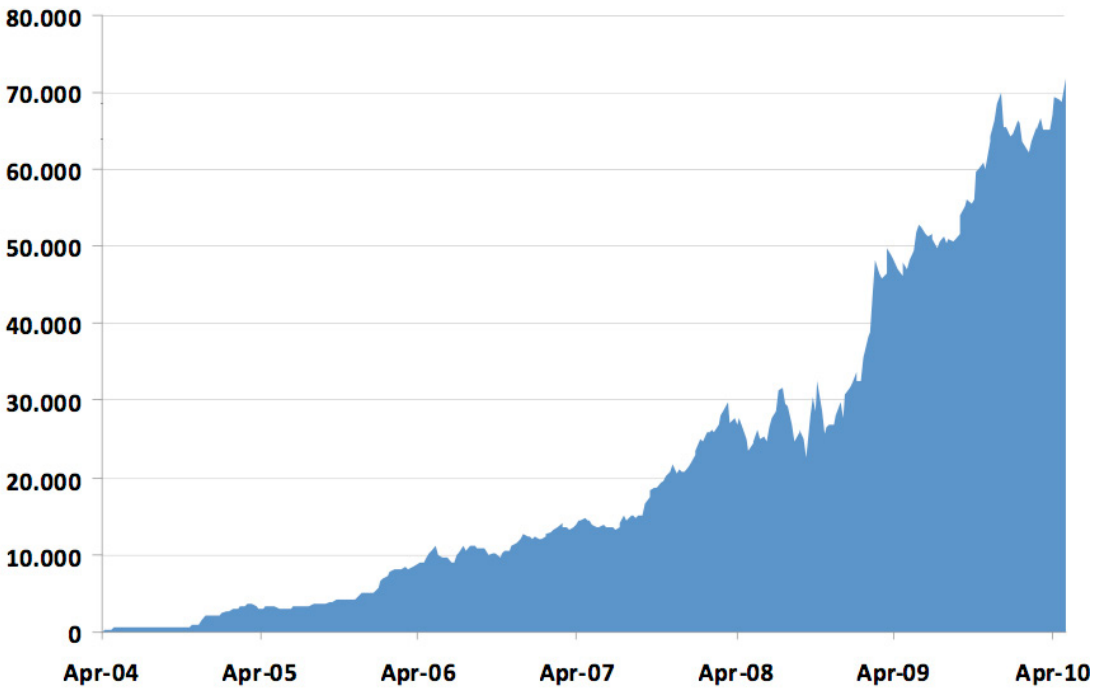

Bron: Erste Group Gold report, juni 2010

Er bestaat veel meer papiergoud in de wereld dan fysiek goud ooit kan dekken.

Bovenop deze ETFs werden ook nog eens enorme shortposities opgebouwd door megabanken als HSBC en JP Morgan. Resultaat van dit alles is een futures-markt in goud en zilver die vele malen groter is dan de wereldvoorraad van de metalen. De markt voor papiergoud en -zilver is met andere woorden, net zoals de markt voor staatsobligaties, een gevaarlijk luchtkasteel.

The Smoking Gun...

Er is veel bewijs beschikbaar van de onderdrukking van de goudprijs.

Er is in de loop der jaren een massa bewijsmateriaal vergaard over de onderdrukking van de goudprijs. Ook verschillende onafhankelijke statistische analyses wijzen erop dat de historische goudprijs (en ook zilverprijs) onmogelijk een prijs kan zijn die het resultaat is van vraag en aanbod in een echte marktsituatie. We houden het in dit dossier ter illustratie bij één historisch voorbeeld, en één grafiek.

In 1993 deed zich een recessie voor, en mensen maakten zich zorgen over de stijgende inflatie. Als gevolg steeg de goudprijs sterk, van 330 dollar op naar de 400. In de notulen van Raad van Bestuur van de FED, op 6 & 7 juli 1993, liet voormalig FED-gouverneur van de Federal Reserve Wayne Angell het volgende optekenen:

copyright Goldonomic 2010

De notulen van de ECB duidden meermaals op onderdrukking van de goudprijs, zo ook in de zomer van 1993.

"De prijs van het goud wordt zo goed als bepaald door ons... Maar de belangrijkste impact op de goudprijs is de opportuniteitskost om de US Dollar aan te houden... We kunnen de goudprijs zeer makkelijk in bedwang houden [Eng.: 'hold']; het enige wat we moeten doen is te zorgen dat de opportuniteitskosten in termen van rentevoeten en Amerikaanse staatsobligaties ervoor zorgen dat het niet winstgevend is om goud te bezitten."

Hij vervolgt:

"...de waarde van alle goud in de wereld is slechts 1,4 biljoen dollar. Nu, veel van dat goud wordt aangehouden door centrale banken. ... dit jaar hebben de houders van goud gezegd dat ze de beste deal ooit kunnen sluiten, aangezien sinds onze bijeenkomst in februari de [waarde van] alle goud in de wereld met $234 miljard in waarde is gestegen. We kunnen de prijs van goud heel makkelijk onderdrukken."

De grafiek die door Dimitri Speck werd samengesteld, laat zien wat gebeurde in de

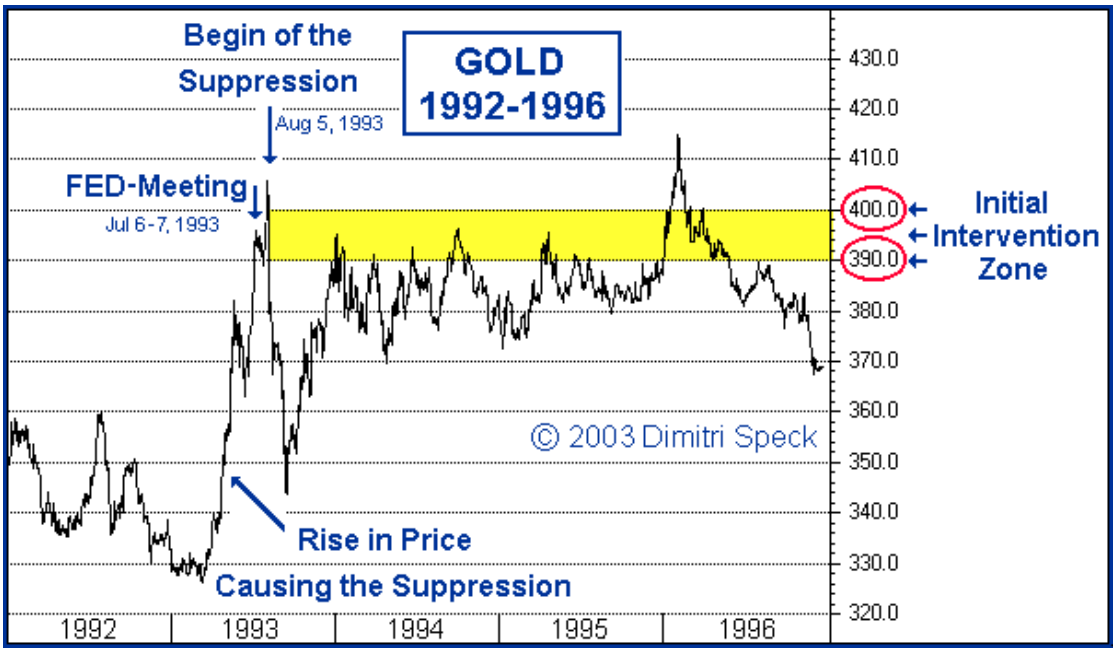

dagen volgend op de bijeenkomst van de FED:
Zoals te zien, was de onderdrukking van de goudprijs een succes! Een tijdlang, toch.

Dit is wat Wayne Angell opmerkte op de FED-vergadering van 17 augustus 1993:

Na de eerste interventies in de goudmarkt volgden triomfantelijke opmerkingen in de notulen van de FED's OMC.

"Ik zie dat de prijs van goud gedaald is van $400 naar $371, en dat is echt een factor die gelijkloopt met de beweging die in de markt van de staatsobligaties plaatsvond; en dat heeft erg, erg goed gewerkt"

Enkele maanden later, tenslotte, stelde Angell dit:

"Dus ik zou zeggen dat de prijs van goud aan $389 per ounce te hoog is. ... Maar als je niets aan het beleid verandert dan zal het voordeel om goud aan te houden samenhangen met een stijging van de goudprijs boven $400. En hoe langer je deze laat gaan en hoe hoger ze klimt, hoe groter de relatieve kost zal zijn om de inflatie in te dijken."

Met andere woorden, het was voor de centrale bankier belangrijk om de goudprijs onder de $400 te houden, om te zorgen dat de inflatie niet de spuigaten uitloopt.

copyright Goldonomic 2010

Ook de historische koersen verraden de jarenlange manipulatie.

De goudprijsonderdrukking is ook op het spoor te komen door de goudprijzen statistisch te onderzoeken. Hieronder zie je bijvoorbeeld de gemiddelde beweging die de goudprijs dagelijks maakt, gemeten over een periode van vier jaar:

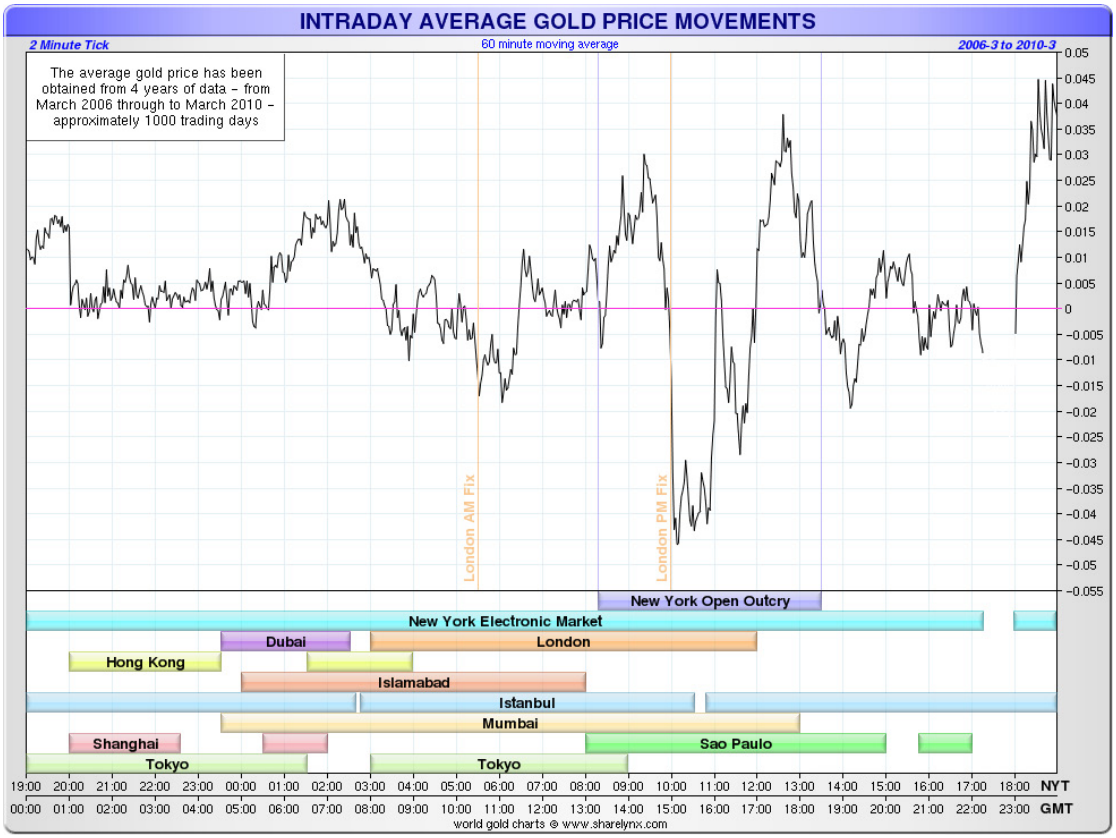

De manipulatie vindt steeds plaats tijdens de London price fix.

Wat meteen opvalt is dat de grootste neerwaartse druk op de prijs steeds uitgeoefend wordt op de twee momenten waarop de goudprijs op de London Bullion Market wordt vastgesteld. Dat gebeurt door een conference call tussen de vertegenwoordigers van vijf grote bullion banks: HSBC, Deutsche Bank, Scotia Mocatta, Société Generale, en Barclays. De 'Londen'-prijsvaststelling gebeurt twee keer per dag, vandaar dat men spreekt van een AM fix en een PM fix. Laat het nu zo zijn dat de *tweede* London fix, de PM fix, de belangrijkste is, aangezien deze dienstdoet als wereldwijd referentiepunt voor de koers van fysiek goud tot de volgende AM fix, dat wil zeggen, 19,5 uur per dag. Ondanks de consistente prijsstijging van het goud over de voorbije vier jaar is op de grafiek toch dagelijks een sterke daling te zien ten tijde van de London PM fix. Dat wijst op neerwaartse prijsmanipulatie.

Want hoeveel goud ligt er eigenlijk nog bij de Centrale Banken?

Vandaag weet niemand hoeveel goud er werkelijk in de Centralen Banken aanwezig is.

Los van de cijfers die gebruikt worden in occasionele publicaties, weet in feite niemand precies hoeveel goud er daadwerkelijk in de kluizen van de centrale banken ligt. Zo is de Amerikaanse FED al sinds 1953, toen een paar ambtenaren een weekje lang de toegang werd gegund tot de kluizen, niet meer aan een audit van de goudvoorraden onderworpen. Het is dus zeer de vraag of al het goud dat de centrale banken beweren te hebben (en veel Europees CB-goud ligt in feite in Amerika), daar ook daadwerkelijk aanwezig is.

copyright Goldonomic 2010

De totale officiële goudvoorraad aangehouden door centrale banken

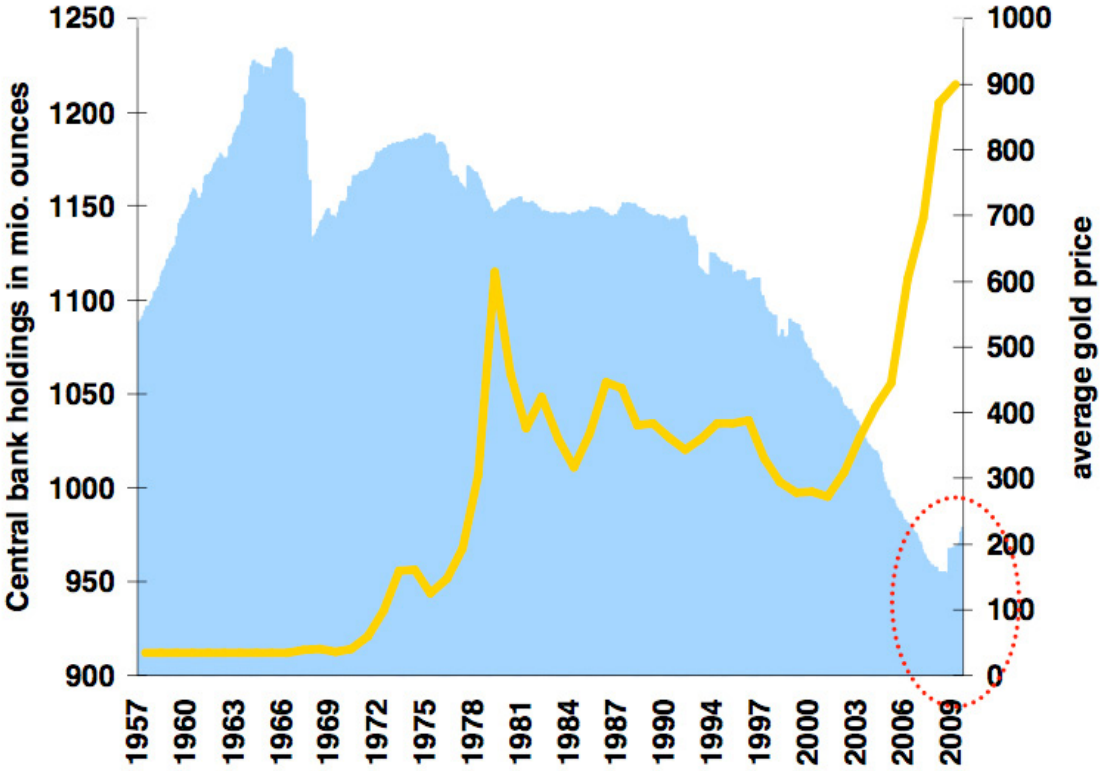

Bron: Erste Group Gold report, juni 2010

Hier is de situatie bij de Nederlandse Bank:

Het goud van de Nederlandse Bank werd al sinds de vroege jaren 1990 verkocht op de markt.

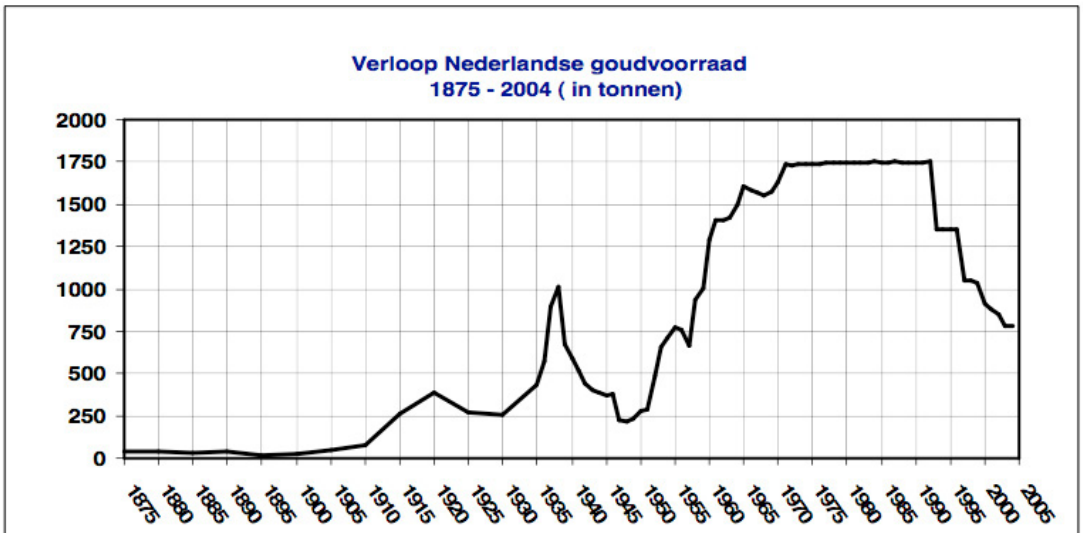

Bron: Jan Lamers, 'Goudbeheer van de Nederlandse Bank'

Geschat wordt dat de CB's de voorbije kwarteeuw 12-15.000 ton goud dumpten.

Globaal slinken de goudvoorraden van de centrale banken al meer dan 40 jaar. Experts ramen dat er de laatste 25 jaar zo'n 12 tot 15.000 ton goud heimelijk in de markt gedumpt is door centrale banken—zo'n 10% van de totale voorraad bovengronds goud op de wereld.[4]

De kwestie van het verdwijnende goud van de centrale banken is van groot belang. Immers, de dag dat er een echte audit komt bij de centrale banken waarbij blijkt dat er goud verdwenen is, dan zal daarmee ook de waarde van al het papiergeld of -goud

copyright Goldonomic 2010

dat door dit verdwenen goud 'gedekt' werd, in rook opgaan. Daarop zal de waarde van fysiek goud verhoudingsgewijs stijgen.

De zwanenzang van de goudmanipulatie

Er zijn verschillende aanwijzingen dat de goudprijs-manipulatie op zijn laatste benen loopt.

Er zijn belangrijke aanwijzingen dat de fraude met bankgoud op zijn laatste benen loopt. Zo merkten analisten dat vanaf 4 april 2009 het grootscheepse dumpen van goud (meer nog dan in 2008) zijn effect verloor op de goudprijs. In juli 2010 lekte vervolgens het bericht dat de Bank of International Settlements (oftewel de 'centrale bank van de centrale banken', in Zwitserland) van een commerciële bank een lease had ontvangen van 380 ton goud, in ruil voor papiergeld. Adrian Douglas, voorzitter van het Gold Anti-Trust Action Committee, vermoedt dat gezien commerciële banken nooit dergelijke hoeveelheden goud bezitten, dit goud oorspronkelijk van een centrale bank afkomstig was, die swapte met de commerciële bank, dewelke tenslotte bij de BIS ging aankloppen. Wat neerkomt op het dumpen van goud door centrale banken. Gedurende die julimaand daalde de goudprijs inderdaad aanzienlijk.

Centrale banken zijn sinds kort netto kopers van goud geworden.

De centrale banken beseffen tegelijk dat ze geen goud kunnen blijven dumpen op de markten, en zijn nu (ondanks hun anti-goud retoriek) sinds kort weer netto kopers van goud geworden. De impact hiervan is niet te onderschatten. Zo verkochten de Centrale banken in 2009 een hoeveelheid van 246 ton goud, het laagste volume in 10 jaar tijd - toch was dat nog steeds meer dan 10% van de wereldproductie in goud. Het feit dat centrale bankiers opnieuw goudkevers worden zal redelijkerwijs de prijs en het aanzien van goud doen toenemen.

Het in elkaar klappen van de markt voor virtueel goud zal zorgen voor een revaluatie van fysiek goud.

We hebben hierboven gezien dat de Westerse banken en centrale banken medeplichtig zijn aan een grootschalige en langdurige onderdrukking van de goudprijs. Deze manipulatie zal onder druk van de wereldwijde vraag naar fysiek goud (door Larry Summers correct geïdentificeerd als veilige haven tegen inflatie) tot zijn einde komen als de markt voor papiergoud in elkaar klapt naarmate steeds meer investeerders fysieke levering vragen. Met het verdwijnen van al dit virtueel goud zal duidelijk worden dat het reële aanbod van fysiek goud (en zilver) in de wereld veel kleiner is dan algemeen aangenomen wordt. Hierdoor zal de koopkracht van het goud verder toenemen tot niveaus die, gezien de monetaire, politieke, economische en historische context, te verantwoorden zijn en erkend en bevestigd zullen worden door de deelnemers van de wereldmarkten.

HOE IS ONZE ECONOMIE ER AAN TOE?

De economieën van de V.S. en van Europa zijn in bijzonder slechte toestand.

Laten we, voordat we verder gaan met het kijken naar wat de mogelijke toekomstscenario's zijn voor de banken en overheden, een korte blik werpen op een paar kerncijfers van de Amerikaanse en Europese economie. Zo weten we vanuit welke precaire situatie we vertrekken als we de mogelijke toekomstscenario's overlopen.

Een paar feiten over de Amerikaanse economie

Am. staatsschuld ging x4 in 20 jaar.

- In 20 jaar tijd vervierdvuldigde de staatsschuld, tot 380 % van het BBP, oftewel 74,620 biljoen dollar. Stijgt de rente daarop met slechts één procent, dan stijgt de staatsschuld met 746 miljard dollar.

2,3+ biljoen dollars gecreëerd sinds 2009.

- In de vijftien maanden na januari 2009 spendeerde de FED tussen de 2300 en de 2500 miljard dollar, in een vruchteloze poging om de economie te stimuleren.

copyright Goldonomic 2010

Pensioenfondsen investeren meer in toxisch papier.

- De extreem lage rentevoeten zorgen ervoor dat pensioenfondsen die aan hun trustees een hoge rentevoet beloofd hebben steeds meer in hoogrentend maar extreem toxisch papier gaan investeren.

Obligatiezeepbel is vergelijkbaar in grootte met de dot com zeepbel.

- Vanaf zomer 2008 tot zomer 2010 stroomde $480 miljard naar de zeepbel van de Amerikaanse staatsobligaties. In de periode 1999-2000, ten tijde van de internetzeepbel, stroomde $497 miljard naar dot com aandelen.

Een paar feiten over de Europese economie

EU banken zeer wankel.

- De hefboom (leverage) van Lehman Brothers op het moment van haar faillissement was 31:1. Vandaag is de hefboom van vele Europese banken flink hoger dan dat.

EU banken nog 2 biljoen schuld.

- Zelfs zou de economie opnieuw aantrekken, dan nog moeten de Europese banken nog 2000 miljard aan schulden terugbetalen tegen 2012.

EU schuldgraad is zeer hoog.

- In 2009 bedroeg de overheidsschuld (pensioenschuld + staatsschuld) als percentage van het beschikbaar inkomen 577% in Nederland en 778% in België. In Griekenland was dat percentage 591%. (zie grafiek)

Het Europese bankenprobleem is veel groter dan het Amerikaanse.

- 23 van de 50 grootste banken ter wereld zijn Europese banken. De activa (voornamelijk schuldposities) van de 5 grootste banken van België en Nederland alleen zijn bijna dubbel zo groot als de activa van de 5 grootste Amerikaanse banken. Wat zal er gebeuren met de euro als al deze 'too big to fail's gered moeten worden?

De uitgaven van de EU lijken alleen maar te groeien.

- Terwijl de eurolanden intern spreken over besparingen, lijkt daar geen sprake op het EU-niveau. Zo lanceert de Europese Unie binnenkort een nieuwe diplomatieke dienst die 6,6 miljard euro zal gaan kosten en 7000 nieuwe ambassadeurs en diplomaten zal uitsturen over de ambassades van de wereld.

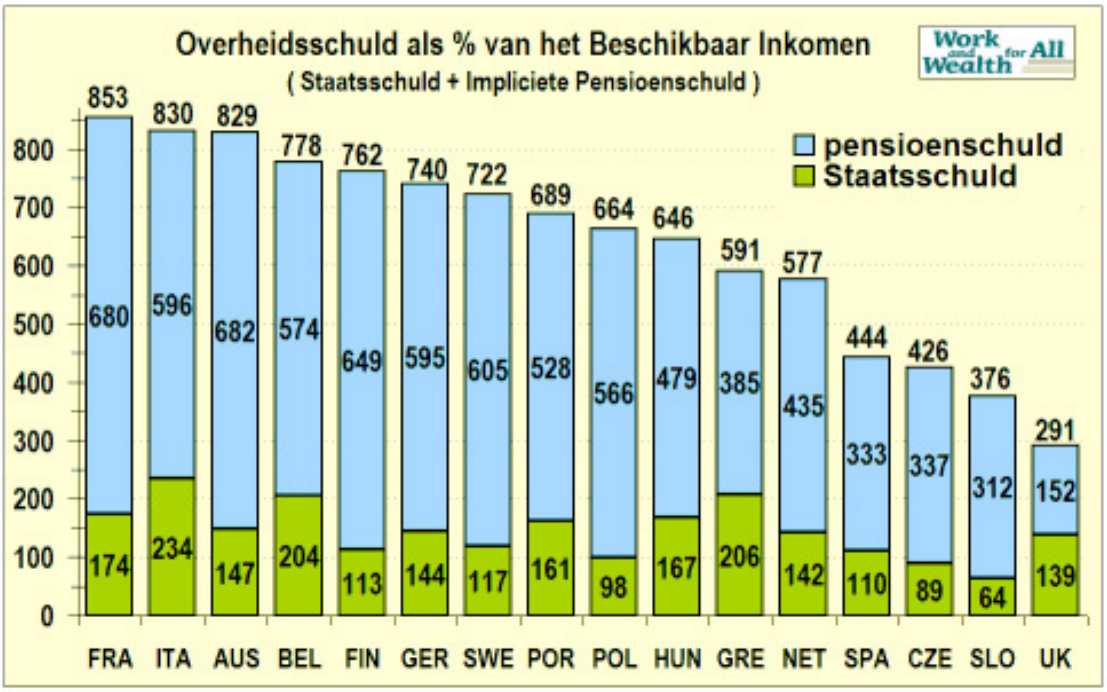

Bron WorkForAll / ECB

copyright Goldonomic 2010

WHAT'S NEXT VOOR DE BANKEN EN OVERHEDEN

We hebben gezien dat de centrale banken in de penarie zitten. Hun goudvoorraden zijn slinkende, en hun papiergeld is minder waard en overvloediger aanwezig dan ooit.

What's next?

Wat zijn de mogelijke toekomst-scenario's?

Laten we eens kijken naar wat voor trucs de centrale bankiers mogelijks nog uit hun hoed kunnen toveren om te zorgen dat hun fiatgeldprogramma blijft draaien. Want als de geschiedenis een leermeester is, dan moeten we ervan uitgaan dat de creativiteit van de huidige generatie bankiers, overheden en centrale bankiers vrijwel grenzeloos is als het aankomt op het verzinnen van nieuwe manieren om geraffineerde ponzi-schemas verder te zetten. Laten we in de volgende sectie even de meest voor de hand liggende opties evalueren (bron o.m. black swan insights):

Optie 1: De rente doen stijgen.

Stijgende rentes betekent bank- en overheids-faillissementen.

Om het vertrouwen in het geld te doen toenemen, lijkt de meest voor de hand liggende strategie het doen stijgen van de rentevoeten. Echter, daarmee openen de centrale banken de economische doos van pandora. Immers, met stijgende rentes zou het Westen, dat nu al verdrinkt in de schulden, onmiddellijk in een buitengewoon diepe depressie sturen, waarbij zowel de banken als de overheden zouden omvallen.

Visualisering van de overheidsschulden wereldwijd. Gebaseerd op cijfers van de CIA en de Wereldbank, daarom dat de Amerikaanse schuld te laag is voorgesteld. (bron)

Ook vele pensioenfondsen zouden omvallen.

De banken zouden het in zo'n scenario begeven omdat hun klanten, die vaak hebben geleend met variabele rente, hun huizen en investeringsprojecten niet meer zouden kunnen afbetalen, en omdat de waarde van de staatsobligaties en aandelen in de portefeuille van de banken zou wegsmelten. De overheden van hun kant zouden met stijgende rentes een onmogelijk groot aandeel van het jaarlijks budget moeten spenderen aan interestbetalingen - precies zoals dat gebeurt in de beruchte bananenrepublieken. En daar stopt het niet... de pensioenfondsen, bijvoorbeeld, die grotendeels in staatsobligaties zitten, zouden een hele generatie gepensioneerden plots niet meer kunnen uitbetalen door het crashen van hun fonds. Ook zouden vele duizenden bedrijven de deflatoire depressie niet te boven komen.

copyright Goldonomic 2010

Bij stijgende rentes worden westerse staatsobligaties gedumpt.

En dan hebben we nog niets gezegd over de Chinezen, Japanners, Arabieren en anderen zullen omgaan met het nieuws dat de rentes stijgen. Deze naties hebben namelijk biljoenen aan westerse staatsobligaties in hun kluizen liggen, en als de rente erop stijgt, dan smelt de waarde van die staatsobligaties weg—zoals ook gebeurde met Griekse en IJslandse staatsobligaties. Het is waarschijnlijk dat deze naties dan nog veel sneller hun staatsobligaties zouden dumpen op de wereldmarkt, waarmee ze de fragiele economische ruggegraat van de overheden Westerse overheden in twee kunnen breken. En het dumpen gebeurt al: tussen augustus 2008 en september 2010 verkochten buitenlandse mogendheden reeds 30% van hun Amerikaanse staatsobligaties.

Stijgende rentes leiden uiteindelijk tot hyperinflatie.

Stijgende rentevoeten betekenen in de huidige context dus een waar institutioneel bloedbad, en aangezien een faillissement van de overheid en het financiële systeem politiek niet te verkopen is (en ook ondenkbaar, politici en bankiers zullen uit zichzelf nooit collectief ontslag nemen) zal dit onvermijdelijk eindigen in het monetariseren van de staatsschuld—oftewel het oeverloos bijprinten van geld—het bekende recept voor hyperinflatie.

Optie 2: "Lang leve inflatie!"

Er is ook de omgekeerde strategie. De centrale bankiers kunnen hun verwachtingen voor inflatie fiks naar boven toe bijstellen, en zeggen dat dit deel uitmaakt van hun missie om bijvoorbeeld de export aan te zwengelen (goedkope munt betekent dat buitenlanders liever komen producten kopen). Dat is wat we in de nazomer van 2010 meemaken, de veelbesproken 'geldoorlog'.

De gepropageerde inflatie zal oncontroleerbaar worden.

Het pro-inflatieverhaal is echter een retorisch spelletje om de fraude vanwege de centrale banken goed te praten, meer niet. Eens de inflatiegeest helemaal uit de fles komt, in de vorm van hyperinflatie, is er geen enkele manier om hem er terug in te duwen. Je kan de interventies van de Centrale Bank van een bankroete natie vergelijken met een kwajongen die met lucifers een schuur in brand steekt, en dat vuur vervolgens met olie probeert te blussen. De olie dempt aanvankelijk even de vlammen, maar het vuur wordt al gauw oncontroleerbaar. Net zo zal het vuur van de inflatie steeds hoger opwakkeren naarmate de centrale banken de economie proberen te doen heropleven.

Optie 3: Ophouden met interveniëren.

Niets doen leidt tot een nieuwe beurscrash, met duizenden omvallende banken.

Als de centrale banken en overheden ophouden in te grijpen in de economie, dan tikt de schuldentijdbom gewoon verder en dan zullen de Westerse en wereldwijde beurzen, nu kunstmatig opgefokt door de stimuluspakketten van 2008, 2009, en 2010, crashen precies zoals ze dat in 1931 deden.

In die beurscrash zouden—net zoals in de jaren '30—*honderden* banken failliet gaan. Waarom? Omdat de bankreserves veel te laag zijn, en—hier stopt de parallel met de jaren 1930—omdat hun portefeuilles vol toxisch papier zoals staatsobligaties, derivaten, en dies meer zitten.

Bij de val van de banken worden overheden meegesleurd.

Door het faillissement van de banken zou een schier eindeloze stroom staatsobligaties openbaar verkocht zou worden. Deze staatsobligaties hebben historisch lage rentevoeten en worden bovendien gegarandeerd door virtueel failliete overheden. Niemand zou ze dus willen kopen, waardoor de overheden plots in een situatie komen waar ze hun rekeningen letterlijk niet meer kunnen betalen. Faillissement, met andere woorden.

copyright Goldonomic 2010

Overheden gaan echter enkel failliet *na* hyperinflatie, niet ervoor.

Een scenario waarbij de overheid failliet gaat terwijl de munt nog enige waarde heeft, zo leert de geschiedenis, is echter onmogelijk te verkopen aan de bevolking. Sovjet Rusland en Zimbabwe hielden op hun schulden te betalen *na* de hyperinflatie, niet ervoor. Een regering die dat wel zou proberen, wordt onmiddellijk vervangen door een regering die 'een oplossing' voorstelt. En die oplossing komt steevast neer op het printen van geld. Dat brengt ons bij optie 4.

Optie 4: Status quo / de banken en overheden blijven redden

Waarschijnlijker is het dat men doorgaat met zeer lage rentes, bankbailouts en opkopen van staatsobligaties.

Een land met een sterke munt waarvan de overheid ophoudt de schulden te betalen (i.e., het faillissement aanvraagt) dat zou een unicum in de wereldgeschiedenis zijn. Wat in de plaats waarschijnlijker is, is dat de centrale banken zullen doorgaan met wat men in beleidstaal 'het voorkomen van een systeemcrisis' heet.

Zo zouden de centrale banken de rentevoeten uiterst laag kunnen houden, waarbij ze zeer veel nieuw geld in de economie pompen door enerzijds tegen nul- of bijna-nulrentes te lenen aan de commerciële banken, en anderzijds door de staatsobligaties te blijven opkopen zodat de overheid blijft genoeg geld hebben om haar rekeningen te betalen.

The Rescue Plan

De schulden van de overheden stijgen echter exponentieel en banken worden steeds instabieler, waardoor hyperinflatie onvermijdelijk wordt.

Op die manier blijven de banken in operatie en blijven de overheden kopers vinden voor hun schuldpapier. Echter de schuld van de overheid stijgt exponentieel, en het instabiliteit van de banken wordt altijd maar groter—dat zit ingebakken in hoe de moderne banken zijn opgebouwd. Daardoor moet steeds méér geld geprint worden om het systeem in stand te houden. Het gevolg is dat, onvermijdelijk, de bevolking op een gegeven moment het vertrouwen in het geld verliest en de munteenheid in hyperinflatie gaat.

Kortom, 'niets doen'—met of zonder redding van de banken—is zoveel als het gaspedaal niet loslaten als je op een betonnen muur afrijdt. Het betekent verderzetting van de afdaling naar de hyperinflatoire depressie.

Optie 5: Het verlagen van de rentevoeten

Nog lagere rentevoeten leiden tot dumping van obligaties en dus versnelde monetisatie van de schuld.

De FED en de ECB kunnen de rentevoeten op de staats- en andere schuld laag houden en zelfs nog verder verlagen (bijv. die op de langlopende staatsobligaties), en dan het gebrek aan vraag ernaar compenseren door ze zelf op te kopen met uit het niets gecreëerd geld. Dit is geen oplossing, want dat is de poorten van de monetaire hel openzetten. De BRIC landen zullen immers niet graag zien dat de waarde van hun westerse staatsobligaties nog harder wegsmelt dan het al deed, en zullen deze nog sneller dumpen. In dit scenario wordt de komst van hyperinflatie dus nog versneld.

Optie 6: Het belasten van het geld

Belasten van geld leidt tot versnelling van de inflatie.

De overheid kan decreteren dat het geld automatisch in waarde daalt (bijv. 3% in 6 maanden). Hierdoor zouden mensen geneigd zijn het geld sneller uit te geven, waardoor de economie tijdelijk opgepept zou worden. Dit is een optie die de Japanse overheid in 1999 overwoog maar nooit toegepast heeft. Uiteraard niet, want het komt neer op economische sepukku; rituele zelfmoord. Zo'n maatregel zou immers alleen maar zorgen dat Jan met de Pet het vertrouwen in zijn eurogeld nog sneller verliest,

copyright Goldonomic 2010

waardoor de hyperinflatie in versneld tempo een feit wordt.

Optie 7: Sinterklaasgewijs geld uitdelen aan de bevolking.

Geld uitstrooien werd reeds in 2002 door centrale bankiers als oplossing gezien.

Voorzitter van de FED Ben Bernanke gaf in 2002 een speech over hoe de Amerikaanse economie zou kunnen gespaard blijven van een Japans 'verloren decennium'. Dat zou kunnen door de economie te stimuleren met vers bijgedrukt geld. Het beeld dat hij toen gebruikte, van het uitvliegen met een helicopter en zo geld rond te strooien over de steden, leverde hem de bijnaam 'Helicopter Ben' op.

Het veroorzaakt echter allen maar meer inflatie.

Het is dus niet ondenkbaar dat sommige mensen geloven dat geld bijdrukken en het gewoon uitdelen aan de bevolking de economie terug uit het slop zou kunnen trekken. Echter hierdoor zouden mensen meer geld uitgeven, wat de productie even zou oppoken en... tot sterker stijgende prijzen zou leiden. De loonsindexatie zou zoals altijd sterk achterop hinken, waardoor de consumenten hun koopkracht zouden zien wegsmelten. Geen oplossing, dus, maar opnieuw meer olie op het inflatievuur.

Optie 8: De economie nog één keer stimuleren (Kwantitatieve Verruiming)

Deze kredietexpansie verschilt in wezen niet van de status quo strategie en leidt ook tot hyperinflatie.

Dit de strategie waar we getuige van zijn geweest sedert de buitensporige 'reddingsacties' overal in het Westen sedert 2007. In feite is dit een onderdeel van optie 4, de status quo-strategie, aangezien dit voor en achter de schermen sindsdien vrijwel iedere dag opnieuw gebeurt—door de rentevoeten van vrijwel nul procent bij de centrale banken, kunnen de banken de facto gratis lenen en zodoende zichzelf blijven beredderen, en doorgaan met het aanvullen van hun schrale reserveratio's en het uitschrijven van (voor de banken) zeer winstgevende en (voor de bevolking) inflatieveroorzakende leningen aan hun klanten. Deze kredietexpansie via het systeem van fractioneel reservebankieren duwt de inflatie verder tot ongekende hoogten.

Optie 9: 'One Fiat Currency to Rule Them All'.

Deze idee leeft al 50 jaar.

Al sinds meer dan 50 jaar, van toen econoom Lord Keynes met zijn idee van de 'Bancor' afkwam, circuleert het utopische idee van één wereldwijde centrale bank die één fiat betaalmiddel zou uitgeven waar alle aardbewoners mee zouden kunnen en willen betalen.

Eén mondiale fiatmunt zou stabiliteit brengen naar het fiat geldsysteem, aldus het IMF.

Anders dan de (zeer onwaarschijnlijke) herinvoering van een goud- of oliestandaard, is een wereldmunt de enige troef die de centrale bankiers nog achterhouden om hun papieren geldwinkel draaiende te houden. De idee erachter is dat als de hele wereld verplicht wordt om éénzelfde papier- of electronisch geld te gebruiken, het heel moeilijk is om weg te vluchten van dat fiat betaalmiddel. Dan, zo denken de bankiers (voornamelijk die van het IMF), dàn zou de wereld-centrale bank nog heel lang kunnen doorgaan met geld printen uit het niets.

Een wereldmunt is echter niet levensvatbaar in

Dit geld, volgens Keynes en zijn aanhangers, zou dan 'enkel als een betaalmiddel dienstdoen, en niet als iets wat waarde zou behouden'. Een nieuwe lege doos dus, om de oude insolvabele dozen in te verbergen. Door de tegengestelde belangen in de geopolitieke wereld zal de organisatie die hiervoor nodig is nooit uitkristalliseren tot

copyright Goldonomic 2010

een per definitie multipolaire wereld.

iets levensvatbaar. Bovendien zal deze fiat wereldmunt het moeten opnemen tegen de informele goudstandaard die leeft en groeit doorheen een netwerk van vele miljoenen onafhankelijke goudbezitters zoals u en ik.

VRAAG EN AANBOD VAN GOUD

Wat we vandaag meemaken is een remonetisatie van het goud

Uit het voorgaande blijkt dat de stijging van de goudprijs en de daling van de koopkracht van het fiatgeld in feite twee kanten van dezelfde medaille zijn. We hebben te maken met een langzame demonetisatie (ontwaarding en ontgelding) van het fiat papiergeld, en tegelijk met een remonetisatie (herwaardering) van goud en zilver.

Er zijn echter ook andere argumenten voor waarom goud in prijs zal stijgen.

Dit gezegd zijnde zijn er ook bijzonder een aantal technische argumenten waarom goud een veilige belegging is, en waarom de hausse in het goud nog veel te gaan heeft. In deze sectie bespreken we daarom enkele fundamentele gegevens over het goud en de goudmarkt. Behalve indien anders vermeld putten we uit het waardevolle “Special Report Gold” van Erste Group (overigens sprak de lay out van dat dossier ons zo aan dat we het als basis gebruikt hebben voor het dossier dat u nu leest).

1. De goudmarkt is nog microscopisch klein

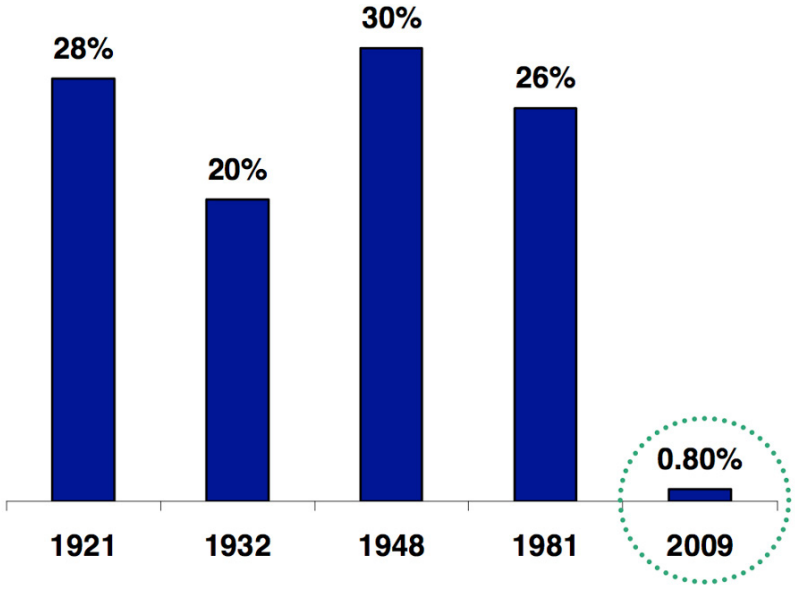

Goud en goudmijnaandelen in % van globale activa

Tegen huidige prijzen zit maar een fractie van de globale welvaart in goud.

In 2009 was slechts 0,8% van alle liquide activa ter wereld geïnvesteerd in goud, goudmijnaandelen en ETFs. Tot het einde van de 19e eeuw was dat 40%. In 1932, toen de Grote Depressie zich begon te doen voelen, was het 20%, om daarna tegen 1950 te dalen naar 10%. De ontwaarding van het papiergeld deed het aandeel van goud in de wereldwijde investeringsmarkt tegen het begin van de jaren 1980 terug stijgen tot 26%. Om de huidige situatie in perspectief te plaatsen: in 2009 waren meer activa geïnvesteerd in Coca-Cola en Inbev samen, dan er in goud geïnvesteerd zat.

2. Goudproductie wordt steeds duurder

Kwaliteit van gouderts daalt, productiekost stijgt.

Goud wordt steeds duurder om uit de grond te halen. Honderd jaar geleden was het gemiddeld goudgehalte per ton erts 22 gram. Vandaag is dat 0,8 gram per ton. Net zoals in de olie-industrie de makkelijk bereikbare bronnen al zijn uitgeput, zijn ook de makkelijk te bereiken goudmijnen reeds leeggegraven. Dat is ook de verklaring voor

copyright Goldonomic 2010

de “peak-gold” die in 2001 bereikt werd.

Gemiddelde mineralisatiegraad vs. de goudprijs

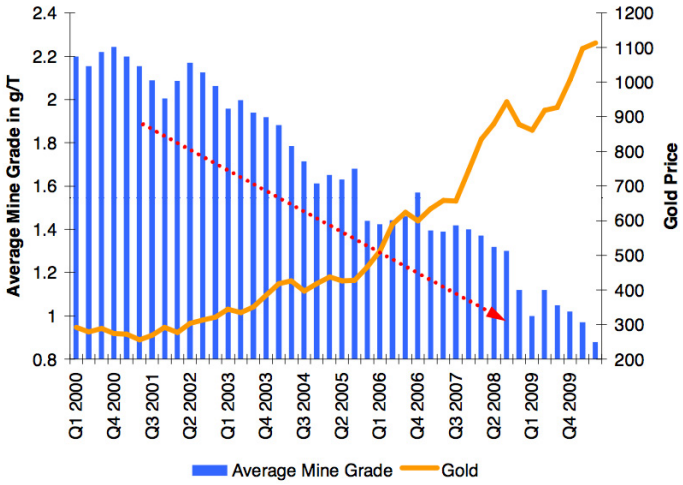

3. Grondstoffensocialisme te verwachten

Hogere belastingen of nationalisatie van goudmijnen zal de goudprijs omhoog duwen.

Met welvaartsstaten die overal in het slop zitten, en toenemende inflatie, zijn de immobiele goudmijnen een makkelijk belastingsdoelwit voor de overheden. Zoals in Australië al de “Super Profits Tax” in de pijplijn zit, zo kunnen we ook in andere goudproducerende landen een toename van de taxatie verwachten, en eens de inflatoire depressie toeslaat zelfs nationalisatie van de grondstoffenindustrie, zoals we bv. zagen hoe onder Pinochet de Chileense koperindustrie genationaliseerd werd. Als deze maatregelen genomen worden zal dat negatieve gevolgen hebben voor het wereldwijde aanbod aan goud.

4. China is nieuwe speler op de goudmarkt

Een paar feiten over deze groeiende wereldmacht:

Chinese centrale bank zinnens om veel meer goud aan te kopen.

• Dertig jaar geleden hield de Chinese centrale bank 95% van haar buitenlandse reserves aan in goud. Vandaag beslaan de goudreserves van China ten opzichte van haar totale buitenlandse reserves nog maar 1,3% (1054 ton in 2009). In 2009 verhoogde de Chinese centrale bank haar goudreserves met 454 ton. Vertegenwoordigers van de overheid spreken erover om binnen 10 jaar tot 10.000 ton goud aan te kopen.

Liberalisering van de goudmarkt.

• In 2003 liberaliseerde China haar goudmarkt voor het eerst sinds 1949. Er werd een beurs opgericht waar goud verhandeld kon worden. In 2010 volgden verdere maatregelen, waarbij de Chinese overheid aankondigde lokale mijnbouwbedrijven te zullen steunen met belastingsvoordelen en andere steun. De overheid moedigt de Chinese banken en goudmijnbedrijven om wereldwijd goud- en goudmijnaandelen te verwerven.

Officiële particuliere vraag naar goud is klein maar groeiend.

• In 2008 kochten Chinese investeerders 18 ton goud, zo rapporteert de Financial Times. In 2009 was dat al 73.

Eén op vijf mensen op de wereld woont in China. Het effect op de groeiende vraag op de prijs en koopkracht van goud zal aanzienlijk zijn.

copyright Goldonomic 2010

5. Rusland loopt warm voor goud

Russische centrale bank koopt steeds meer goud.

De grondstoffenreus is sedert kort een agressieve goudkoper geworden. Zo kocht de Russische centrale bank in 2009 117,63 ton goud (import en eigen productie), en nog eens 26,6 ton in het eerste kwartaal van 2010. Meer en meer ruilt Rusland haar dollar posities in voor grondstoffen, waaronder goud.

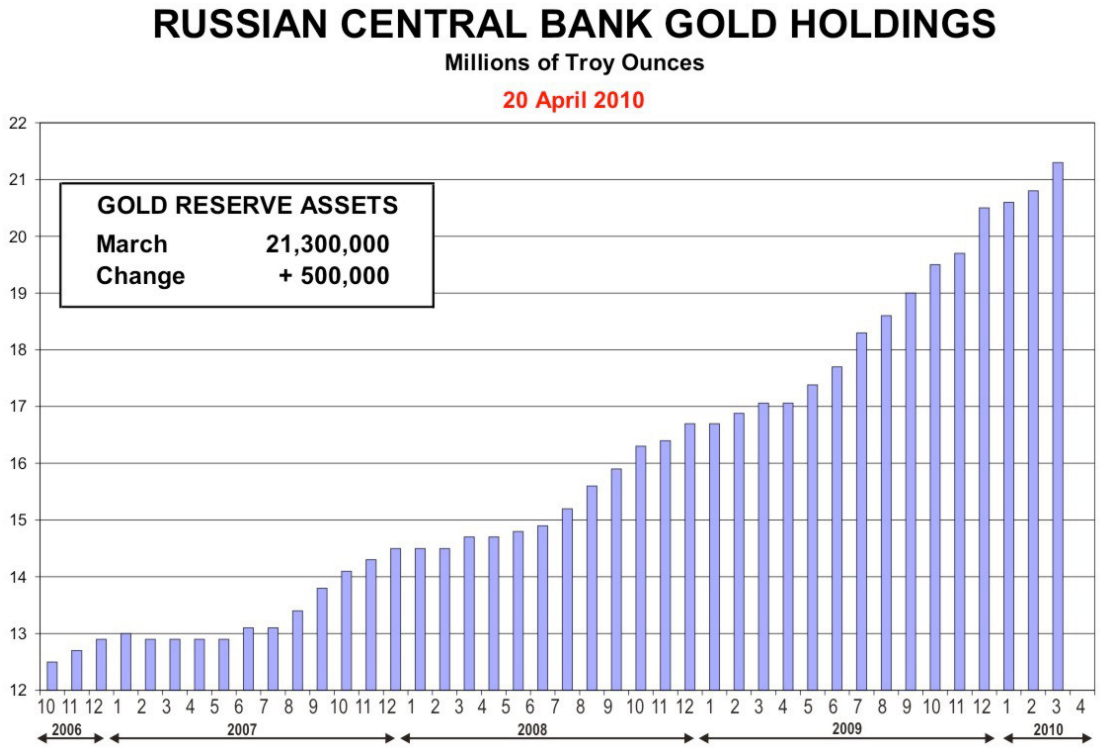

bron: truthingold.blogspot.com

copyright Goldonomic 2010

BESLUIT

Inflatie kan hoogstens wat worden uitgesteld, goud wordt onofficiële geld van de wereld.

Zoals we in de pagina's hiervoor hebben besproken, zullen de vluchtstrategieën van de centrale banken de komst van inflatie niet vermijden, maar hoogstens een beetje uitstellen. En de komst van een wereldmunt 'to rule them all' is bijzonder onwaarschijnlijk. Wat volgens ons integendeel zal gebeuren, is dat het historische en momenteel onofficiële geld van de wereld, goud en zilver, opnieuw aan belang zullen winnen. Het feit dat een deelstaat van Maleisië recentelijk heeft aangekondigt dat het, na vijftig jaar als eerste ter wereld, opnieuw op een goud- en zilverstandaard overstapt, is een precedent van betekenis.

Potentieel scenario voor koopkracht van goud

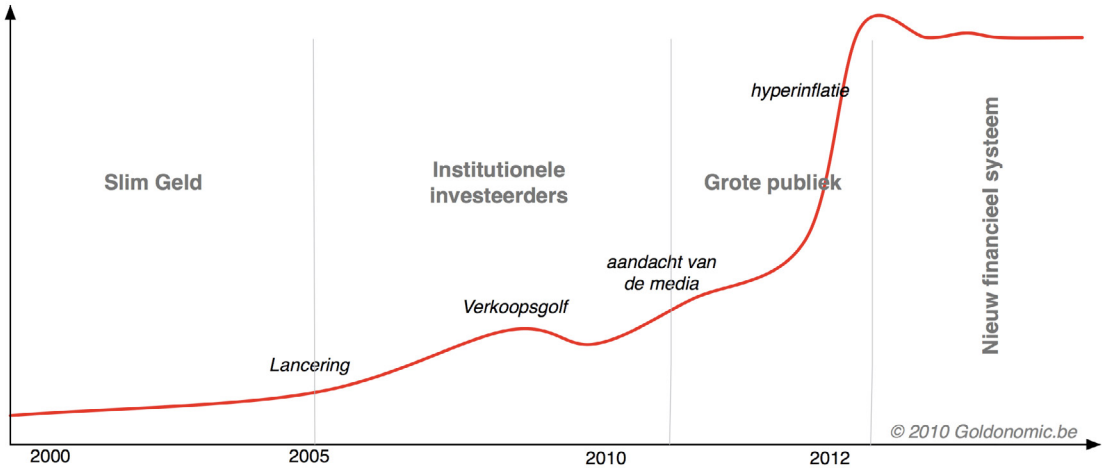

Goud op einde fase II van de stierenmarkt. Fase III op komst.

Goud zit momenteel in wat men noemt de tweede fase van de stierenmarkt. De eerste fase is wanneer slechts een handvol investeerders, het 'slimme geld', het potentieel ziet en koopt. Tijdens de tweede fase worden een aantal modale beleggers zich ook gewaar dat er iets aan het borrelen is, en gaan vooral institutionele spelers serieus instappen. In de derde fase tenslotte krijg je het fenomeen waarbij iedereen het goed wel lijkt te willen, en stijgen de prijzen zeer snel en agressief. Dat is de fase die voor ons ligt.

Na de hausse zal de koopkracht van goud ons inziens niet significant terugvallen.

In de tussentijd zal het goud mogelijks nog vreemde bewegingen maken, uitgedrukt in euro en dollar. Dat komt omdat er steeds meer onrust in de markten zal komen, waardoor de speculatie toeneemt. Op basis van de hierboven beschreven context, en op basis van de huidige trends, is het onze inschatting dat het buitengewoon waarschijnlijk is dat goud zal na de fase van de manie niet terug zal crashen naar de zeer lage koopkracht van de jaren '80 en '90. Integendeel, zo verwachten wij, de koopkracht van het goud zal de mantel vegen met de koopkracht van de tanende fiat papierstandaarden van de wereld. De reden hiervoor is dat we met een paradigmawissel te maken hebben: de vroege 21ste eeuw zal de geschiedenis ingaan als het tijdperk waarin papiergeld en goud het openlijk met elkaar uitvochten op het financiële toneel. Vele mensen zullen dat voorbeeld van goud als geld volgen, met of zonder goedkeuren van hun overheid.

Goud is de *anti*-zeepbel.

Goud is immers geen zeepbel. Integendeel, Het is de ultieme anti-zeepbel. Het gele metaal stijgt in koopkracht als antwoord op het barsten van alle zeepbellen die er omheen zijn ontstaan (met name de zeepbellen die we hierboven hebben aangeraakt, zijnde fiat geld en papiergoud). Als goud in de toekomst aanzienlijk in prijs daalt, dan moet dat zijn ten gevolge van een nieuwe zeepbel die de massa weet te bekoren. Het creëren van een globale zeepbel vergt echter een zeer grote inspanning van de bedenkers ervan, en zodoende kan hiervoor op voorhand worden gewaarschuwd door alerte observeerders.

copyright Goldonomic 2010

Een initiële *overshoot* is mogelijk.

Nu is het wel waarschijnlijk dat we in het begin van de periode waarin goud opnieuw als informeel geld wordt gewaardeerd een zogenaamde overshoot zullen hebben; door de manische sfeer zal het goud een tijdje overgewaardeerd worden. Daarna zal het terugvallen naar een redelijker niveau.

Van belang is dat goud de investeerder in staat stelt zijn koopkracht te behouden.

Wat is een redelijke goudprijs? Als je die vraag stelt aan de Argentijn, de Zimbabwaan, de Turk, kortom de mens die onder hyperinflatie gemerkt heeft dat goud het enige geld is dat zijn waarde niet kwijtspeelt, dan leer je dat het precieze 'evenwichtsniveau' van het goud niet de hoofdzaak, maar de bijzaak is. Vandaag de dag is het voor wie zijn koopkracht wenst te behouden hoofdzaak om over te schakelen op echt geld, en dat kan door zijn fiat dollars en fiat euro's om te ruilen tegen edelmetaal.

copyright Goldonomic 2010

DE TOEKOMSTIGE GOUDPRIJS

Hierbij geven we enkele mogelijkheden om de toekomstige goudprijs in te schatten, uitgedrukt in *inflatiegecorrigeerd* fiat geld.

1. De prijspiek van 1980 corrigeren voor inflatie

Koersdoel John Williams: $7595/ounce (in $ van 2010)

We halen hier John Williams aan, de econoom achter het veelgeciteerde Shadowstats.com (die belangrijke statistieken zoals het inflatiecijfer herberekent op basis van de ruwe data en de klassieke methodes van de jaren '70-'80):

> *"Gecorrigeerd voor de inflatie tot mei 2010 zou de piek in de goudprijs van 1980, als we die berekenen met de huidige officiële inflatiemethodes, $2384 bedragen, en als we deze prijspiek berekenen in termen van dollars aangepast met de SGS-Alternate CPI, dan zou deze neerkomen op **$7595 per ounce**."*

2. Geprojecteerde prijskoers in termen van de S&P index

Goud i.t.v. S&P, koersdoel $6600/ounce (in $ van 2009)

Goud in verhouding tot de S&P 500 index

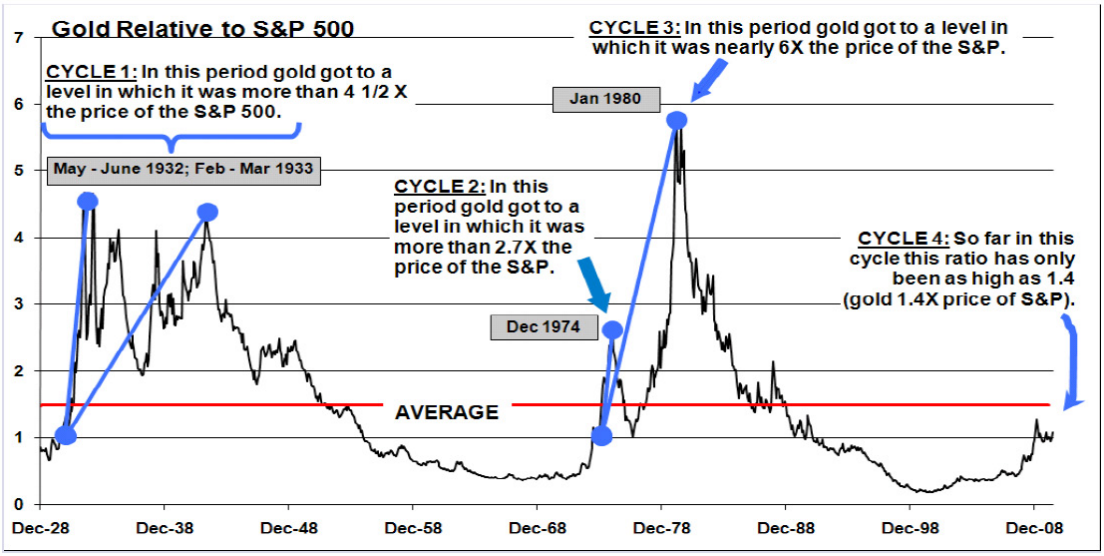

bron: John Roque/Ritholtz

Tussen december 1928 en maart 1933 steeg de goudprijs in dollars tot 4,5 keer de waarde van de S&P 500. Echter toen zat de V.S. nog gedeeltelijk op de goudstandaard, dus de goudprijs kon nog niet zo veel fluctueren ten opzichte van de dollar. Realistischer is het te kijken naar de periode 1970-1980. Toen steeg goud tot bijna 6x de prijs van de S&P index.

In september 2010 stond de S&P op $1100. Als we die prijs verzesvoudigen, komen we uit op een geprojecteerde goudkoers van **$6600 per ounce**.

3. Schatting op basis van de Dow/Gold Ratio

Dow/Gold kan terugkeren naar ratio 1 of lager.

De Dow Jones is een index van aandelen, en vertegenwoordigt daarmee een relatief stabiele hoeveelheid reëele activa. Naarmate goud geremonetiseerd wordt, en papiergeld gedemonetiseerd, kunnen we verwachten dat de Dow/Goud-verhouding

copyright Goldonomic 2010

terug zal keren naar historische niveaus. Dat niveau daalde in 1980 tot 1.3. Gezien dat de economie sinds 1980 nog veel meer is scheefgegroeid dan in de periode ervoor, lijkt een correctie tot een Dow/Gold van 1 of zelfs lager, een realistische schatting. Concreet: met een Dow/Gold van 1, dan daalt de Dow (deflatie) of stijgt het goud (hyperinflatie) tot ze aan elkaar gelijk zijn.

3. Geprojecteerde prijskoers gebaseerd op de klim van 1980

Herh. klim '80, koersdoel $6139/ounce (in $ van 2010)

In januari 1970 kon je voor $35 een ounce goud kopen. Op 21 januari 1980 piekte de goudprijs op $850. Dat is een vermenigvuldiging met factor 24,3.

De goudprijs in 2001 was $252,80. Als we dit vermenigvuldigen met 24,3 komen we uit bij een prijs van **$6139 per ounce**.

4. Schatting op basis van technische analyse

Technische analyse, koersdoel $8000/ounce. (in $ van 2010)

Het is ook mogelijk om een inschatting te maken van de toekomstige goudprijs op basis van technische analyse. De devaluatie van de dollar in 1934, van 20,67 tot 35 dollar per ounce goud, is dan het punt waarop het eerste weerstandsniveau (van $35) gevormd wordt. De $35 is dan weer het eerste steunniveau bij het begin van de revaluatie van goud in de vroege jaren '70. De volgende weerstand is de $800-koers in 1980, en een nieuw steunniveau wordt in 2001 gevonden met de koers van $250. Het koersobjectief is vast te stellen op $8000 per ounce.

copyright Goldonomic 2010

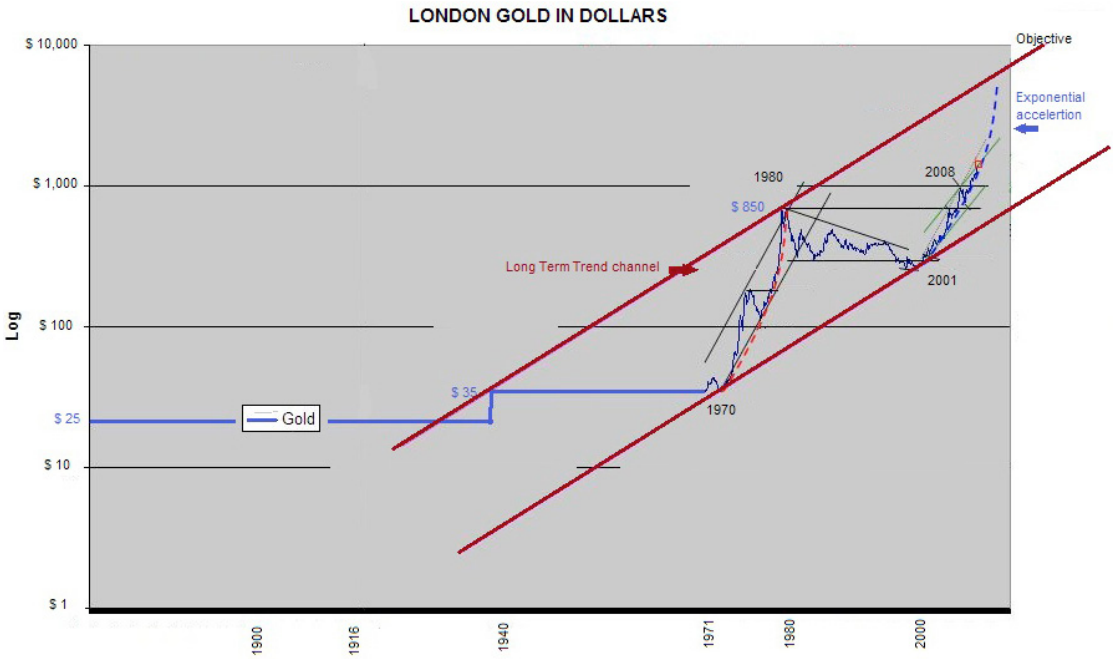

Grafiek Goldonomic.com

Globale inflatie, koersdoel $5882/ounce. (in $ van 2009)

5. Schatting op basis van het ineenklappen van alle fiat geld

De dollar is de reservemunt van de wereld. Als deze in hyperinflatie gaat (wat wij verwachten), dan krijgen globaal alle fiatmunten met hoge inflatie en hyperinflatie te maken. Als werkelijk al het fiatgeld van de wereld wordt meegezogen in een globale episode van hyperinflatie, en dat geld vindt zijn weg naar de monetaire edelmetalen goud en zilver, wat zou de koopkracht van één ounce goud en één ounce zilver dan worden?

Auteur Mike Hewitt van Dollardaze schat dat als men in september 2009 de totale hoeveelheid fiat betaalmiddelen (we nemen hier M2, omdat die het dichtst de True Money Supply benadert) had uitgedrukt in dollars, we zouden uitkomen bij een totaal equivalent van 50 biljoen dollar. Het vergelijkend bronnenonderzoek van David Zurbuchen van The Silver Institute schat de totale beschikbare bovengrondse hoeveelheid goud op 4,25 miljard ounces. Diezelfde auteur schat de hoeveelheid bovengronds zilver op 25 miljard ounces.

We gaan er verder van uit dat de totale hoeveelheid goud in de wereld dezelfde koopkracht zal hebben als de totale hoeveelheid zilver. Historisch gezien klopt die aanname, aangezien goud steeds ongeveer 10 à 15 keer schaarser is geweest dan zilver, en ook 10 à 15 keer duurder. Het is dus aannemelijk dat uiteindelijk de koopkracht van 50 biljoen fiat geldeenheden min of meer gelijk verdeeld zou worden over goud en zilver, wat betekent dat:

- 4,25 miljard ounces goud dezelfde koopkracht krijgen als 25 biljoen dollars uit 2009
- 25 miljard ounces zilver dezelfde koopkracht krijgen als 25 biljoen dollars uit 2009.

Dat betekent dat:

- Goud een koopkracht zou krijgen van $25 biljoen / 4,25 miljard = **$5882/ounce**
- Zilver een koopkracht zou krijgen van $25 biljoen / 25 miljard = $ 1000/ounce

copyright Goldonomic 2010

Nominale prijsstijgingen kunnen veel hoger gaan dan schattingen gecorrigeerd voor inflatie.

Het is belangrijk op te merken dat prijsschattingen in inflatiegecorrigeerd fiatgeld niet gelijk zullen zijn aan de *nominale* (niet voor inflatie gecorrigeerde) euro- of dollarprijzen. Als je uitgaat van hoge inflatie tot hyperinflatie (wat wij doen) zowel in Amerika als in Europa, dan kan de de goudprijs in dollar en euro astronomische hoogtes bereiken. Volgende grafiek is een voorstelling van de evolutie van de goudprijs uitgedrukt in Duitse Mark toen die munt in hyperinflatie ging tijdens het jaar 1923:

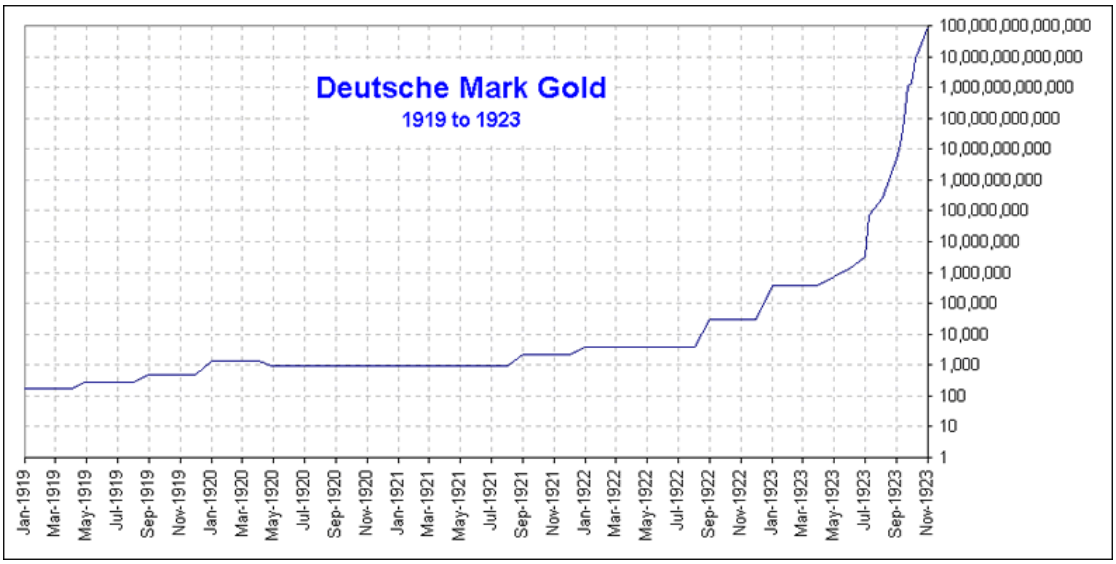

bron Grafiek: Market Oracle

Dit soort exponentiële prijsstijging was eerder al te zien in 1980 en is ook aanwezig in de cyclus die begon in 2001.

De $-Goudprijs kende eind de jaren 1970 een gelijkaardige evolutie, maar die werd afgeblokt door het plan van Volcker en de goudprijsmanipulatie vanwege de centrale banken. Sinds 2001 is een nieuwe cyclus van exponentiële revaluatie van het goud, begonnen, wat zal uitmonden in een exponentiële devaluatie van het papiergeld.

Inflation-adjusted gold price

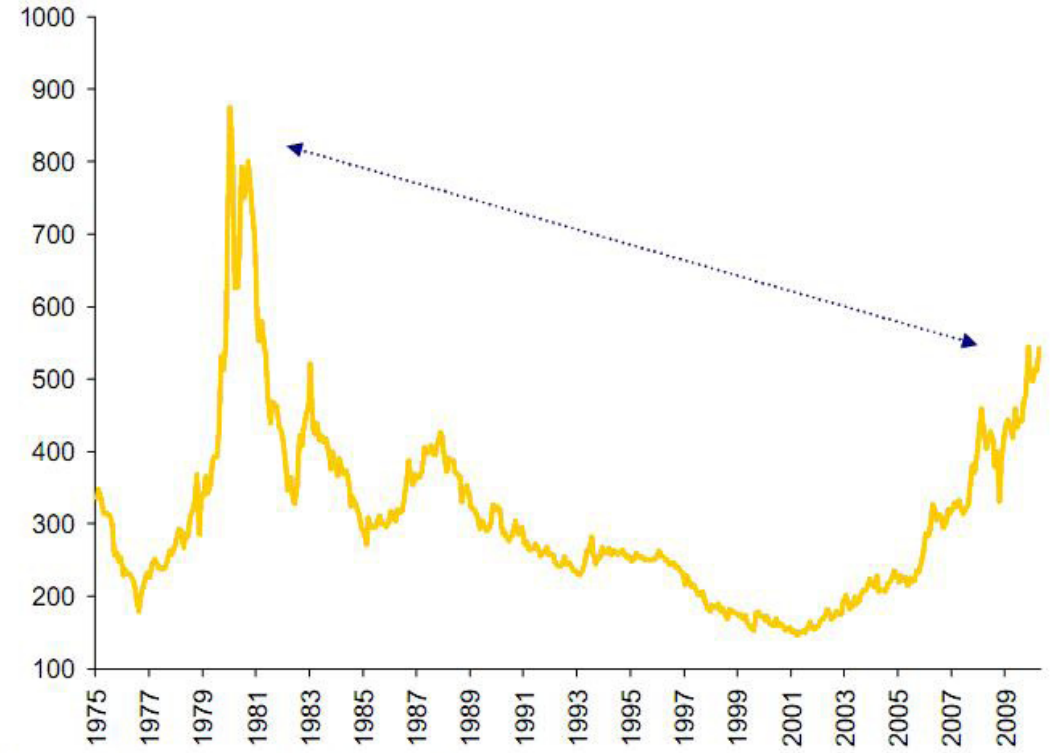

Sources: Datastream, Erste Group Research

copyright Goldonomic 2010

WAAROM GOUD?

Goud en zilver hebben al eeuwenlang een monetaire functie.

De vraag naar 'waarom goud of zilver' is een belangrijke. Volgens sommige investeerders is goud niet meer dan iets waar mensen veel moeite voor doen om het uit de grond te halen, om het daarna weer in een ander gat of kluis weg te bergen. Dit zijn investeerders die niet begrijpen (of niet willen toegeven) dat goud en zilver al sedert duizenden jaren een monetaire functie hebben, en dat het net de unieke eigenschappen van deze twee edelmetalen zijn die ervoor zorgen dat mensen in een niet gecentraliseerde samenleving ze na een lang organisch proces van natuurlijke selectie hebben verkozen boven zout, tabak, koper, of papier.

Goud en zilver bezitten namelijk op unieke wijze aan de vijf kenmerken die maken dat een goed in een economie als universeel ruilmiddel (geld) kan gebruikt worden.

Schaarste: er bestaat maar een beperkte hoeveelheid goud en zilver op de wereld—men kan het niet zomaar in grote hoeveelheden bijmaken.

Deelbaarheid: het is mogelijk om goud en zilver zonder verlies op te delen in bijzonder kleine deeltjes, en het daarna weer samen te smelten tot een groter geheel. Dat maakt deze edelmetalen uitermate geschikt voor kleine én grote transacties.

Duurzaamheid: Doordat ze niet roesten zijn goud en zilver extreem duurzaam. Daardoor behouden ze hun nut en waarde praktisch oneindig lang. Goud onderscheidt zich bovendien van alle andere grondstoffen in dat het vrijwel niet geconsumeerd wordt.

Uniformiteit: Twee stukken puur goud of zilver van hetzelfde gewicht zijn voor alle praktische doeleinden volstrekt identiek. Dat maakt ze onderling inwisselbaar, wat het mogelijk maakt om ze in grote hoeveelheden goedkoop op te slaan, zoals graan van verschillende boeren in eenzelfde silo kan worden opgeslaan.

Draagbaarheid: Voor heel weinig gewicht kan je toch een grote relatieve hoeveelheid goud of zilver bezitten. Om een idee te geven: de rijkste man uit de geschiedenis, Marcus Licinnius Crassus, had naar verluid een vermogen van 170 miljoen sesertiën. Als hij dat vermogen indertijd in goud had angehouden, had hij het kunnen bewaren als twaalf kubusjes van 37cm op 37cm.

Alle financiële middelen zijn uiteindelijk gebaseerd op tastbare goederen.

Goud is het meest veilige en het meest universele ruilmiddel.

Een belangrijke vraag om te stellen aan mensen die goud en zilver verafschuwen, is wat ze dan *wel* verkiezen. Ze zullen moeten toegeven dat eender welk financieel produkt ze opsommen uiteindelijk reduceerbaar zou moeten zijn tot een tastbaar goed. (En ze zouden eigenlijk ook moeten toegeven dat vele financiële produkten iedere link met de tastbare wereld verloren zijn.)

Daarop kan men dan de vraag stellen: "waarom zou je een ander tastbaar goed verkiezen boven goud en zilver als het gaat om het bewaren van welvaart en koopkracht? Bestaat er een ander goed dat van nature uit even schaars is, even makkelijk en zonder verlies te verdelen, onvergankelijk, uniform, en mobiel? Een goed dat bovendien kan concurreren met de duizenden jaren monetaire geschiedenis die goud en zilver kennen?" Het antwoord van iedere eerlijke gesprekspartner zal steeds "nee" moeten zijn.

Goud en zilver zijn de universele ruilmiddelen bij uitstek: vrijwel alle levensbehoeftes kunnen ermee gekocht worden, en dat eender waar op de wereld. Het is geen toeval

copyright Goldonomic 2010

In iedere crisis is goud als de winnaar uitgekomen.

dat Amerikaanse gevechtspiloten in hun overlevingspakket in geval van een crash in onbekend terrein als geld geen papiergeld bij hebben, maar een paar gouden munten. Doorheen de economische en monetaire crisissen van de voorbije eeuwen hebben de mensen die goud aanhielden altijd het pleit gewonnen: in 1789, in 1914, in 1933, in 1968, in 1971.

Zoals Generaal de Gaulle het zo kernachtig zei: “Wedden tegen goud is wedden tegen 6000 jaar geschiedenis”.

Hieronder zie je een schematische voorstelling van de rol van goud in het persoonlijke en economische leven van mensen in de samenleving: enerzijds goud als het minst risicovolle middel om welvaart in te bewaren, en anderzijds goud als het meest universele ruilmiddel.

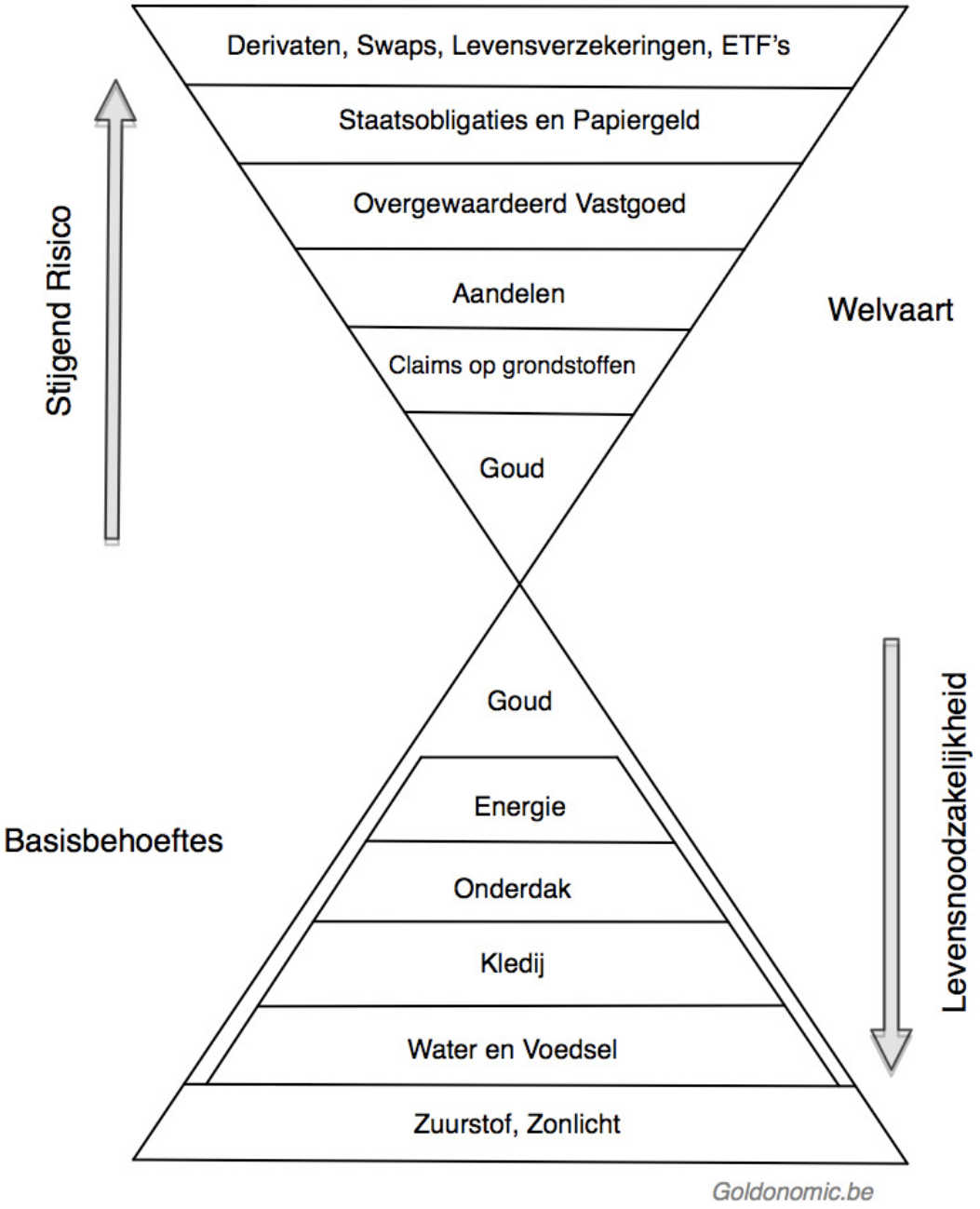

copyright Goldonomic 2010

VOETNOTEN

1) En wie zou die interesten uiteindelijk betalen? Simpel: de burgers, in de vorm van een veel lagere levensstandaard in de toekomst, door de verborgen 'inflatietaks' en door een zwaar ondermijnd spaarkapitaal (banken die de deposito's van hun klanten in staatsobligaties gingen beleggen). Onderstaande grafiek laat goed zien hoe de inflatie het inkomen van de Amerikaanse bevolking sinds de jaren 1970 heeft aangetast.

Het gemiddelde uurloon van de Amerikaanse burger, 1900-2010

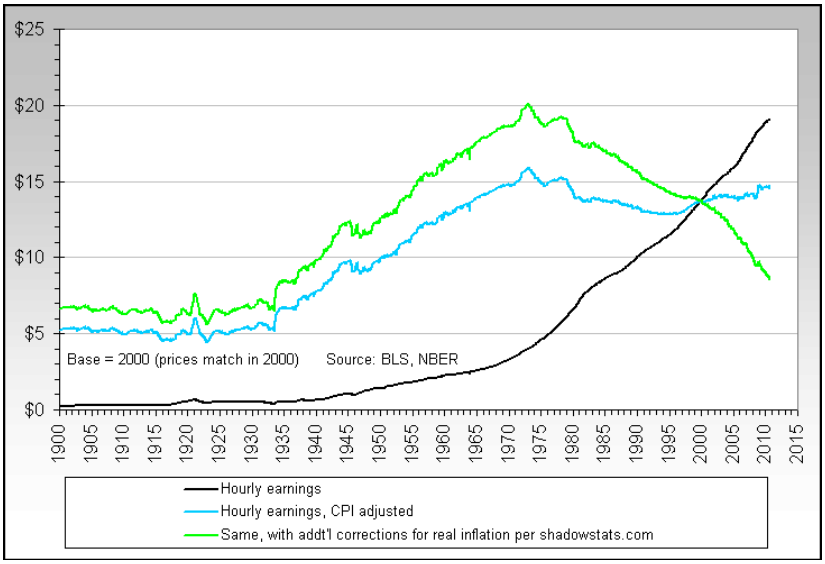

Overigens was het niet zo dat er vòòr de late jaren 1970 geen staatsobligaties verkocht werden, integendeel. Een belangrijke reden waarom de dollar in zo'n nauwe schoentjes kwam was zelfs omdat Duitse, Japanse en zelfs Arabische banken hun eerer gekochte Amerikaanse staatsobligaties gingen dumpen. Echter de Westerse staatsobligaties van vòòr de tijd van Volcker waren stukken minder winstgevend dan die van erna.)

2) Alexandre Lamfalussy is een ingeweken Belg van Hongaarse afkomst. Hij bekleedde een positie bij de BIS (de 'centrale bank van de centrale banken', gebaseerd in het Zwitserse Basel), een post die hij in 1994 inruilde voor de rol van voorzitter van het Europees Monetair Instituut, oftewel het EMI, de rechtstreekse voorloper van de Europese Centrale Bank. Hij werd in 1993 tot baron geslagen door Koning Boudewijn. Ondanks zijn hoge leeftijd (81 jaar) is hij tot op vandaag rechtstreeks raadgever aan Europees premier van Rompuy betreffende de financiële architektuur van Europa.

3) De redevoering uit 1968 van minister van Financiën Witteveen is een opmerkelijk document. Hier (op. 1624) spreekt hij over de vrijmaking van de goudmarkt voor beleggers:

> *"Nu door de besluiten van Washington ook voor Nederland de band, die via de goudmarkt te Londen bestond tussen de monetaire goudvoorraad en de particuliere vraag naar goud voor diverse doeleinden volledig is doorgesneden, is er geen reden meer om aan Nederlandse ingezetenen de mogelijkheid te onthouden goud in het vrije verkeer te verwerven en/of desgewenst aan de internationale goudhandel deel te nemen. De directie van de Nederlandsche Bank heeft daarom, na overleg met mij, bij algemene vergunning op grond van het Deviezenbesluit 1945, vrijheid daartoe verleend. ... Ik kan aan dat antwoord nog toevoegen, dat de maatregel het opheffen van een niet langer nodige onvrijheid ten doel heeft en dus ook de verwerving van goud voor industriële en andere commerciële doeleinden administratief zal vergemakkelijken. Tevens wordt goudbelegging door particulieren nu mogelijk. Ik meen echter, dat in de thans geschapen situatie een dergelijke renteloze belegging weinig aantrekkelijk is en dat de belangstelling daarvoor beperkt zal zijn. De eerste ontwikkelingen op de thans vorm krijgende vrije goudmarkt in Nederland bevestigen deze verwachting."*

copyright Goldonomic 2010

In de 12 jaar volgend op deze toespraak zou goud met 2500% in koopkracht stijgen.

Het was overigens onder de voorganger van Witteveen als voorzitter van het IMF, de Fransman Pierre-Paul Schweitzer, dat het eerste papiergoud met internationale allures het licht zag: de Speciale Trekkingsrechten (een nieuw papiergeld voor banken en overheden, bestaande uit een mandje aan verschillende reeds bestaande fiatmunten). Uit de toespraak van Witteveen blijkt dat centrale bankiers en overheden grote hoop stelden in de toekomst van de Speciale Trekkingsrechten als vervanger van goud:

> *"Voortgaan met de ondersteuning van de Londense goudmarkt zou voor de deelnemende landen tot onverantwoord hoge goudverliezen hebben kunnen leiden. De in Washington genomen beslissingen leiden nu tot een afscherming van het goud in het „monetaire circuit" ten einde de aanwezige hoeveelheid binnen dat circuit te conserveren, in afwachting van de inwerkingtreding van het systeem voor speciale trekkingsrechten in het I.M.F. dat als een mechanisme zal dienen om met rationele middelen in de groeiende reservebehoefte op lange termijn te voorzien. Met de genomen maatregel is dus tijd gewonnen om het toekomstige systeem van reservecreatie, waartoe in september vorig jaar in de jaarvergadering van het I.M.V. in Rio de Janeiro is besloten, zijn taak te laten aanvangen. ... Gehoopt wordt dat de inwerkingtreding zo spoedig mogelijk zal kunnen volgen."*

De Speciale Trekkingsrechten (beter bekend als Special Drawing Rights oftewel SDR's) zijn ondertussen een lege doos gebleken. Niet-westerse banken en overheden kopen liever fysiek goud dan dit nieuwerwetse papiergeld.

4) Het is opvallend, maar mogelijks ook toeval, dat de goudvoorraden van de Nationale Bank van België zijn beginnen dalen vanaf 1303 ton in 1998, tot een fractie daarvan, 218 ton, in 2005 (bron Erik Geenen).

5) Wat weinig mensen weten, is dat het meeste van het goud van de Nederlandse Nationale Bank ligt opgeslagen in Amerika. Jan Lamers van DNB:

> *"Bij de omwisseling van dollars naar goud ontving DNB het goud bij de Federal Reserve Bank in New York. Deze instelling fungeerde als omwisselingsloket van het Bretton Woods. Omdat de kluizen van de Federal zijn gebouwd op het rotsblok Manhattan, is de draagkracht van de kluisvloer enorm en daarom kan in deze kluizen veel goud worden opgeslagen. Aangezien de centrale banken die het goud ontvingen in hun eigen kluizen vaak onvoldoende opslagcapaciteit hadden, lieten zij het in New York liggen. Ook het overgrote deel van de Nederlandse goudvoorraad werd aanvankelijk aangehouden bij de Federal Reserve Bank in New York en niet zoals zo vaak wordt gedacht in Fort Knox in de Amerikaanse staat Tennessee. In deze kluizen, bekend uit de James Bond film Goldfinger, ligt het Amerikaanse goud opgeslagen. Daarnaast heeft DNB ook goud liggen bij de Bank of Canada en de Bank of England. Een klein deel van de Nederlandse goudvoorraad bevindt zich in de kluizen van DNB aan het Frederiksplein in Amsterdam. De goudverkopen van DNB zijn tot nu toe vooral ten laste gegaan van de voorraad in New York."*

copyright Goldonomic 2010

CITATEN OVER GOUD

“De dollar als internationale munt zou moeten vervangen worden door iets dat echte waarde heeft, iets dat verdiend moet worden eer je het bezit — goud.”
Charles de Gaulle, 1965

“Openbare werken gefinancierd met leningen zijn niet meer dan een verborgen strategie om welvaart te confisceren. Goud maakt dit verraderlijke proces onmogelijk. Het doet dienst als een beschermer van eigendomsrechten.”
Alan Greenspan, 1967

“Wanneer een overheid van bankiers afhangt voor geld, dan zijn zij en niet de overheid in controle, aangezien de hand die geeft boven de hand die neemt staat. Geld heeft geen moederland.”
Napoleon Bonaparte

“Geld is goud, al de rest is krediet”
Bankier JP Morgan, 1913

“Puur goud vreest de oven niet”
Chinees spreekwoord

“Er zijn ongeveer driehonderd economisten in de wereld die tegen goud zijn, zij denken dat goud een barbaars relikwie is. Jammergenoeg voor hen zijn er drie miljard aardbewoners die in goud geloven.”
Janos Fekete

“Het verlangen naar goud is niet om het goud. Het is om het middel om vrijheid en geluk te bekomen.”
Ralph Waldo Emerson

copyright Goldonomic 2010

NASCHRIFT

We besluiten dit dossier met een parafrase op een uitspraak (p. 1624) van Nederlands oud-minister van Financiën en voormalig voorzitter van het IMF, Johan Witteveen:

"Het is naar mijn mening van belang dat we even stilstaan bij de vraag, waarom de papieren betaalmiddelen in de wereld zoveel waard zijn. Die waarde berust op een internationale afspraak ... Op deze wijze zijn ze decennialang aanvaard als betalingsmiddel. ...

In dit verband denk ik wel eens aan de Papoea's in het bergland. Het is een bekend en waar verhaal, dat Papoea's schelpen als geld gebruikten. Deze schelpen werden op het strand gevonden; in het bergland—men had niet voldoende transport—waren deze schelpen zeer schaars. In dat bergland hadden die schelpen dezelfde functie als bij ons het papiergeld.

Men kan zich voorstellen dat toen deze Papoea's per vliegtuig naar zee werden getransporteerd—bijvoorbeeld met vakantie—en op het strand kwamen, zij een half uur van uitbundige vreugde hebben beleefd: zij zagen het geld in grote hoeveelheden op het strand liggen.

Na een half uur was het hun echter duidelijk geworden, dat schelpen niet zoveel waard waren als zij altijd gedacht hadden.

Ik ben van mening dat het wat mythische geloof in papiergeld op een gegeven moment zal verdwijnen en dat ons internationale monetaire geldstelsel gebaseerd zal worden op wat moderner afspraken."

De alerte lezer heeft al begrepen dat in zijn oorspronkelijk toespraak minister Witteveen het over *goud* had. Wij zijn van mening dat zijn voorspelling eerder van toepassing zal zijn op uit-het-niets creëerbaar papiergeld.

copyright Goldonomic 2010

Goldonomic
Internationaal vermogensadvies

Goldonomic biedt internationaal vermogensadvies geworteld in de leerstellingen van de Oostenrijkse Economische School. Onze diensten zijn bereikbaar via de websites goldonomic.be en goldonomic.com.

Disclaimer

We hebben ons uiterste best gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in dit document correct is. Toch zijn wij niet aansprakelijk voor de voorziene informatie, en kan de inhoud van dit dossier in geen enkel opzicht beschouwd worden als investeringsadvies. In concreto betekent dit dat de inhoud van dit dossier niet beschouwd kan worden als een aanbeveling hetzij om een bepaald effect en/of financieel instrument te kopen en/of te verkopen, hetzij om te participeren in een bepaalde trading en/of investeringsstrategie. Elke actie die door de lezers van dit dossier ondernomen wordt op basis van de informatie in dit dossier is de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de lezer. Consulteer steeds uw investeringsadviseur bij het nemen van beslissingen op basis van de informatie op deze site. Goldonomic kan al dan niet posities in effecten en/of financiële instrumenten aanhouden die vermeld worden in dit dossier.

Opmerkingen en suggesties zijn steeds welkom op info@goldonomic.be

copyright Goldonomic 2010